VAPAUS

Ilmestyy tiistaina ja torstaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Second class mail registration No. 1076 — VAPAUS, 102 Elm Street West, Sudbury, Ontario

No. 104 — Vol. LIII vuosikerta | Sudbury, Ont. | Tiistai, marrask. 18 p. — Tuesday, Nov. 18, 1969

USAn Vietnam-sotaa protestoitiin

Valtavia Vietnam-sodan moratorium-mielenosoituksia Yhdysvalloissa ja muuallakin – Canada mukaanluettuna

Washington. — Washingtonissa ja eri puolilla Yhdysvaltoja sekä useissa USA:lle ystävällisissä maissa oli lauantaina jättiläiskokoisia Vietnamin sodan moratorium-mielenosoituksia.

Washingtonissa oli Yhdysvaltain historian suurin sotavastainen mielenosoitus lauantaina. Virallisten tietojen mukaan tähän USA:n pääkaupungin mielenosoitukseen osallistui yli 250,000 rauhanpuolustajaa, mutta useimmat kommentaattorit ja tarkkailijat sanovat, että mielenosoittajia oli puoli miljoonaa.

Presidentti Nixonin hallitus suhtautui kuitenkin torjuvasti rauhan vaatimuksiin julistamalla uudelleen, että Vietnamin sodasta ei päätetä katumielenosoitusten pohjalla. Toisaalta suurenmoisen kansanjoukkojen kannatuksen saaneet "moratorium-mielenosoituksen järjestäjät tiedoittivat, että jouluaattona järjestetään kolmas suuri Vietnamin sotaa vastustava moratorium-mielenosoitus, missä vaaditaan että Yhdysvaltain tulee viivyttelemättä vetää asevoimansa pois Vietnamista.

Noin 10,000 henkeä käsittäneen ryhmän kerrotaan irtaantuneen Washingtonin muistopatsaan luokkseksi ja piirittäneen oikeusministeriön rakennukset Constitution avenuella. Poliisit käyttivät kyynelkaasua mielenosoittajia vastaan joiden väitetään kantaneen muutamia Vietkong-lippuja, polttaneen USA:n lipun jne.

Mutta mielenosoitus yleensä oli suhteellisen rauhallinen ja ilmeisesti niin vaikuttava, että hallituksen puhemiesten tuli antaa asiasta omia lausuntojaan.

Lauantaisen mielenosoituksen yhteydessä vangittiin noin 100 henkilöä. Vakavammista loukkantumistapauksista ei ole tiedoitettu. Tarkkailijat sanovat, että vaikka poliisit käyttivät melko suurissa määrin kyynelkaasua, niin patukoiden käyttö oli hillitympää

Armeijan ja merijalkaväen osastoja oli toimintavalmiina Washingtonin kaupungin strategi sissa paikoissa. Noin 9,000 erikoisseti harjoitettua mellakkasotilasta vedettiin pois sunnuntaina

Samantapaisia mielenosoituksia Vietnamin sodan moratoriumin puolesta oli eri puolilla maata ja myös Yhdysvaltain rajojen ulkopuolella.

Japanissa olleissa mielenosoituksissa sanotaan olleen 700,000 osanottajaa, valtaosalta opiskelijoita ja muita nuoria. He protestoivat erikoisesti sitä kun Japanin pääministeri Eisaku Sato lähti (maanantaina) vierailulle Yhdysvaltoihin. Samalla mielenosoittajat vaativat USA:n kontrolloiman Okinawan saaren palauttamista Japanille.

Pariisissa tiedoitettiin, että Lauantaina Vietnamin sodan johdosta Yhdysvaltoja vastaan järjestetyn mielenosoituksen yhteydessä oli pidätetty noin 2,500 ihmistä. Noin 20 henkilöä oli viranomaisten antamien tietojen mukaan loukkaantunut.

Eri puolilla Canadaa oli myös Vietnamin sodan moratorium-mielenosoituksia. Torontossa lauantaina järjestettyyn sotavastaiseen mielenosoitukseen osallistui noin 3,000 rauhanpuolustajaa. Noin 1,500 rauhanpuolustajaa marssi Queens puistosta kaupungintalolle, missä useat puhujat tuomitsivat Yhdysvaltain hyökkäyssodan, vaativat USA:ta vetämään asevoimansa viivyttelemättä pois Vietnamista ja arvostelivat sitä kun Canadasta myydään Yhdysvalloille sotatarpeita käytettäväksi hyökkäyssodassa pietä Vietnamin kansaa vastaan.

78 sai surmansa vaalien aikana

Manila. — Filippiinien uutistoimisto tiedoitti sunnuntaina, että viime viikolla pidettyjen presidentinvaalien aikana surmattiin 70 ihmistä ja 83 henkilöä sai vammoja. Uutistoimisto sanoi, että nämä luvut ylittivät vuoden 1965 kansallisten vaalien väkivaltaisuudet, jolloin surmattiin 47 ihmistä ja haavoitettiin 57.

Manila kotiuttaa joukkonsa Vietnamista

Manila. — Filippiinien hallitus tiedoitti Vietnamin sodan "liittolaismaille" viikonlopulla, että se aikoo kotiuttaa 1,500 filippiiniläistä sotilasta Vietnamista vuoden loppuun mennessä.

Filippiinien ulkopoliittinen neuvosto kohtasi presidentti Ferdinand E. Marcosin viikonlopulla ja ehdotti yksimielisesti joukkojen kotiuttamista Etelä-Vietnamista.

Pommittivat myös omiaan

Saigon. — Saigonin juntan ilmavoimat pommittivat viikonlopulla erästä juntan omaa jalkaväkiyksikköä surmaten 22 ja haavoittaen 38 sotilasta. Tätä tapausta sanottiin kaikkein pahimmaksi vahingoksi juntan ilmavoimien pommittaessa omia sotilaitaan.

Saigonin juntta nostanut taas 'maanpetossyytteitä'

Saigon. — Saigonin juntan eräs entinen korkea-arvoinen neuvonantaja ja 42 muuta henkilöä joutuvat vastaamaan maanpetossyytöksiin marraskuun 28 pnä alkavassa oikeuskuulustelussa, jonka sanotaan olevan suurimman vakoiluoikeudenkäynnin Vietnamin historiassa. Tiedon antoi Saigonin juntta viikonlopulla.

Syytetyistä on kaikkein korkein virkailija Huynh Van Trong, joka toimi presidentti Nguyen Van Thieun poliittisena neuvonantajana siihen asti kun hänet vangittiin heinäkuussa syytettynä "kommunisteille työskentelystä"

Muista syytetyistä on suurin osa myös korkea-arvoisia virkamiehiä.

Kaikkia 43 tullaan syyttämään maanpetoksesta ja kapinoinnista Saigonin sotaoikeudessa. Molemmista syytöksistä voidaan tuomita kuolemaan ja kapinointisyytöksestä vähintään viideksi vuodeksi pakkotyöhön.

Trong nimitettiin presidentti Thieun neuvonantajaksi maaliskuussa 1968.

NL:n-USA:n alustavat neuvottelut y-asekilpailun rajoittamiseksi

Kauan puheen alaisena olleet ja suurta huomiota osakseen saavat neuvottelut aloitettiin maanantaina Helsingissä

Helsinki. — Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain valtuutetut aloittivat maanantaina vanhassa Smolnassa eli valtioneuvoston juhlahuoneistossa alustavat ohjusneuvottelut. Ennakkotietojen mukaan Suomen ulkoministeri Karjalainen lausui valtuuskunnat tervetulleeksi Helsinkiin. Tavoitteena on ydinaseistautumiskilpailun rajoittaminen ja kokouksen "osittaisen edistymisen mahdollisuuksista" on esitetty "varovaista toivorikkautta" puolin ja toisin.

Neuvottelut aloitettiin Suomen hallituksen juhlahuoneistossa pidettävällä julkisella avajaisjuhlalla, minkä jälkeen siirrytään todennäköisesti suljettujen ovien taakse. Nämä neuvottelut pidetään vuoropäivinä Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton suurlähetystöissä Helsingissä.

Nämä alustavat keskustelut voivat johtaa, kuten esim. Yhdysvaltain puolustusministeri William Rogers sanoi viime viikolla, "a s e i s t ariisuntaneuvottelujen kaikkein kriittisimpään vaiheeseen".

Kummaltakin osapuolelta on ilmaistu toivomus siitä, että supervallat voisivat näiden keskustelujen perusteella päästä ensimmäisen kerran toisen maailmansodan jälkeisenä aikana neuvotteluihin strategisten ydinaseiden valmistelukilpailun lopettamista koskevasta sopimuksesta.

Lähimpänä tavoitteena on kummankin osapuolen selitysten mukaan pohjan löytäminen — ellei järjestyksestä sovittaisikaan — tulevia neuvotteluja varten.

Neuvostoliiton valtuuskunnan johtajana toimii näissä alustavissa neuvotteluissa apulaisulkoministeri Vladimir Semyonov. Yhdysvaltain valtuuskunnan johtajana on Gerard Smith.

Nyt alkaneet neuvottelut kestävät 2 tai 3 viikkoa. Keskusteltavana on pääasiassa menettelytapakysymykset. Tämän alustavan neuvonpidon jälkeen jatketaan supervaltojen neuvotteluja strategisten ydinaseiden valmistamiskilvan lopettamisesta ehkä jossakin muualla, todennäköisesti Wienissä.

Nyt aloitettujen alustavien neuvottelujen yhteydessä julkaistavissa uutistiedoissa tullaan usein käyttämään englanninkielisistä nimistä lyhennyksiä, joiden selvittämiseksi esitettäköön seuraavia.

(Jatkuu sivulla 4)

NATO ja Varsovan liiton neuvotteluja kannatetaan

USAn sanotaan nyt kehoittaneen NATO-maita neuvotteluihin aseistuksen vähentämisestä

Washington. — USA:n virkailijat tiedoittivat viikonlopulla, että NATO-maiden ulkoministerit voivat lähettää Varsovan-liiton maille virallisen kutsun aloittaa neuvottelut idän ja lännen välisten joukkojen suhteellisesta vähentämisestä Euroopassa.

Tällaiset keskustelut tultaisiin suunnittelemaan rinnakkaisesti maanantaina Helsingissä alkaneiden USA:n ja Neuvostoliiton välisten neuvottelujen kanssa, joissa keskustellaan strategisten ydinaseiden rajoittamisesta.

USA:n tietolähteiden mukaan NATOn ja Varsovan-liiton neuvotteluissa tultaisiin keskustelemaan tavallisten aseiden, kuten hyökkäysvaunujen, lentokoneiden ja tykistön sekä taktillisten ydinaseiden vähentämisestä, joista ei keskustella Neuvostoliiton ja USA:n välisissä neuvotteluissa Helsingissä.

Neuvottelujen tarkoituksena on saada aikaan yhtä suuri aseiden vähennys kummallakin puolella, niin lännessä kuin idässäkin.

USA:n virkailijat sanovat, että tämänkaltaisiksi ehdotetuista neuvotteluista päästiin ilmeisesti sopimukseen hiljattain Brysselissä pidetyssä NATO-maiden varaulkoministerien kokouksessa, mihin myös USA:n varaulkoministeri Elliott Richardson osallistui.

Virkailijat sanovat, että toimenpiteet NATO-Varsova-liiton välisten neuvottelujen aikaansaamiseksi — jos se hyväksytään NATO:n ministerineuvoston kokouksessa joulukuun ensimmäisellä viikolla — tulevat vähentämään Euroopan pienempien maiden pelkoa siitä, että ne jätetään huomioimatta suurvaltojen taholta.

USA:n sanotaan kannattavan tämäntapaisia neuvotteluja sen sijaan, että se suoralta kädeltä hyväksyisi Varsovan-liiton ehdottaman Euroopan turvallisuuskonferenssin järjestämisen.

USA:n ulkoministeri William Rogers on sanonut eilen Helsingissä alkaneita SALT-neuvotteluja kaikkein tärkeimmiksi neuvotteluiksi, mihin USA on koskaan osallistunut.

Neuvostoliiton presidentti Nikolai Podgornyi sanoi viime viikolla että neuvottelujen positiivinen tulos tulisi epäilemättä turvaamaan ja lujittamaan rauhaa.

USA:n virkailijat toivovat tämän optimismin ulottuvan myös nyt ehdotettuihin Varsovan-liiton ja NATO:n välisiin neuvotteluihin.

St. Jean Baptiste on nyt itsenäistymisen kannalla

Ylimääräinen konferenssi teki päätöksen vaatien "poliittista itsenäisyyttä" Quebecille

Montreal. — Ouebecin tulisi poliittisesti itsenäistyä Canadasta. Tällaisen päätöksen teki sunnuntaina hyvin vaikutusvaltainen St. Jean Baptiste Society.

Tämä oli ensimmäinen kerta jolloin liittovaltiomuotoa aikaisemmin kannattanut St. Jean Baptiste-yhdistys on asettunut virallisesti tukemaan Quebecin poliittista itsenäistymisvaatimusta.

Viikonvaihteen aikana pidetyssä ylimääräisessä konferenssissa, mikä edusti 14 yhdistystä ja 165,000 jäsentä, tehtiin äänin 117—16 päätös Quebecin poliittisen itsenäistymisen puolesta. Seitsemän edustajaa pidättyi äänestyksestä.

St Jeromen yhdistys oli aiemmin eronnut järjestöstä sen vuoksi kun keskusjärjestö ei hyväksynyt liittovaltiosta eroamisohjelmaa. Kolme muuta paikallisyhdistystä, Quebec City, Sherbrooke ja Valleyfield, on myös eronnut järjestöstä. Niiden mielestä St. Jean Baptiste yhdistys on liian separatistinen.

Järjestön sunnuntaina hyväksymässä päätöslauselmassa vaaditaan Quebecille "täydellistä poliittista hallintavaltaa" mitä pidetään "ehdottomana perusedellytyksenä inhimillisten, fysikaalisten ja taloudellisten resurssien kehittämisessä Ouebecissa".

Kokous päätti informoida quebecilaisia "eroamisen kiireellisestä tärkeydestä" ja tehdä "tarpeellisia valmisteluja siinä mielessä, jotta poliittiset puolueet ja painostusryhmät voivat orientoida toimintansa tähän suuntaan."

St. Jean Baptiste yhdistys ilmaisi äskettäin vastarintansa Bill 63-nimellä tunnettavaa hallituksen lakiehdotusta kohtaan, mikä myöntää vanhemmille oikeuden päättää kummalla kielellä (ranska tai englanti) heidän lapsensa koulutetaan.

VIIME TIEDOT

Washington. — Eräs senaattori estti täällä maanantai-iltana arvion, että "mustien markkinain" kaupustelijat, amerikkalaiset siviilit ja sotilaat ovat kahmineet Yhdysvaltain asevoimien tavaroita Vietnamin sodan aikana yli miljardin dollarin arvosta.

Helsinki. — Kummatkin super-vallat, Yhdysvallat ja Neuvostoliitto, lupasivat täällä maanantaina alkaneissa neuvotteluissa "tehdä parhaansa" sen hyväksi, että nyt aloitetut alustavat keskustelut strategisten aseiden rajoittamiseksi johtavat varsinaisten neuvottelujen aloittamiseen. Samalla tiedoitettiin, että Suomen presidentti Urho Kekkonen on kutsunut molempien maiden valtuutetut tänä iltana vastaanotolle presidenttilinnaan.

New Delhi. — Pääministeri Indira Gandhia vastaan esitetty epäluottamuslause-ehdotus hyljättiin parlamentin alahuoneen istunnossa maanantaina ylivoimaisesti äänin 306—140. Epäluottamuslauseen ehdotti äärioikeistolainen Swatantra-puolue mihin liittyi kongressipuolueen oikeistolainen (syndikaatin) ryhmä. Toisin kuin oikeistolaiset luulivat, vain 65 kongressipuolueen jäsentä äänesti syndikaatin ohjelman mukaisesti äärioikeiston puolesta. Molemmat kommunistiset puolueet ja Tamil Kansallinen puolue äänestivät mrs Gandhin puolesta ja oikeistopiirien epäluottamuslausetta vastaan.

APOLLO XII KIERTÄÄ NYT KUU-RADALLA

Sen Kuu-moduli 2-henkisine miehistöineen laskee Kuun pinnalle keskiviikkoaamuna

Apollo XII miehistö. Vasemmalta oikealle kuulennon komentaja Charles Conrad Jr., Richard F. Gordon ja Alan L. Bean.

Houston. — Viime perjantaina Kuu-lennolle lähetetty Apollo XII kiertää nyt Kuuta ja sen 3-henkinen miehistö valmistuu varhain keskiviikkoaamuna tapahtuvan Kuu-laskun toteuttamiseen.

Astronautit Charles Conrad, Richard Gordon ja Alan Bean — kaikki USAn laivaston komentajia — aloittivat jarrutusraketin avulla Kuun ympärilennon kello 10.17 maanantai-iltana. Tämä jarrutusraketin käynnistäminen hidastutti Apollo XII vauhtia niin paljon, että se ryhtyi kiertämään Kuuta radalla joka on enintään 195 ja vähintään 69 mailin päässä Kuussa. Toinen jarrutusraketin käynnistys korjaa lentoa niin, että Apollo XII ryhtyy kiertämään miltei täydessä ympyrässä (62—75 mailia) Kuusta.

Tänä (tiistai-) iltana kello 11.20 aloitetaan Yankee Clipper-lisänimeä kantava kuumoduli ja Intrepid-nimen saaneen kuumodulin toisistaan irroittaminen. Astronautit Conrad ja Bean menevät tässä vaiheessa Kuumoduliin ja lasku Kuun moduliin ja lasku Kuun pinnalle tapahtuu ennakkosuunnitelmien mukaan kello 1.53 keskiviikkoaamuna.

Sen ajan kun astronautit Conrad ja Bean ovat Kuun pinnalla, astronautti Gordon kiertää "Yankee Clipperilla" edellämainitulla radalla Kuuta.

Maanantaina tiedoitettiin, että Kuu-modulin laskupaikkaa on muutettu 1,118 jalan päästä Surveyor-avaruusaluksesta lähemmaksi sitä niin, että astronautit voivat tutkia Surveyoria ja tuoda ehkä siitä osia takaisin maahan.

USA pommittaa myös Kambodzhaa

Saigon. — Täällä tiedoitettiin, että USA:n pommikoneet ylittivät maanantaina toisena peräkkäisenä päivänä Kambodzhan rajan suorittaen pommitusmatkoja rajan toisella puolen olevia Kambodzhan alueita vastaan.

USA:n sotilasjohdon taholta väitettiin täällä, että pommitusmatkat, jotka alkoivat sunnuntaina, "ovat perinteellisten oikeuksien mukaan itsepuolustustoimintaa vihollista vastaan".

Incon työläiset palasivat työhön viikon vaihteessa

Teollisuuksien "suurin nippuratkaisu" sanovat union virkailijat — sopimus 166 äänen enemmistöllä

Kaikkiaan 128 päivää kestäneen "työseisauksen" jälkeen menivät sudburylaiset työläiset viikon vaihteessa takaisin työhön melko vaihteasti särkynein rivein.

Miltei koko päivän kestäneen äänestyksen jälkeen tiedoitettiin perjantai-iltana, että äänestyspaikoissa kävi lähes 10,000 työläistä, ja että päätös uuden työehtosopimuksen hyväksymiseksi tehtiin vain 166 äänen enemmistöllä.

Incon työläiset voittivat tämän työehtosopimuksen puitteissa $1.25 korotuksen, palkat ja reunaetuisuudet huomioonottaen, selittivät union virkailijat. Peruspalkka on nyt (ensimmäisen korotuksen jälkeen) noin $3.00 tunnilta.

Terästyöläisten unionin osasto 6500 virkailijat sanovat sitä "Canadan ja Yhdysvaltain teollisuuden suurimmaksi palkka- ja muiden etuisuuksien nippuratkaisuksi v. 1969" Miltei toinen puoli lakkoäänestykseen osallistuneista työläisistä äänesti kuitenkin sopimuksen hyväksymistä vastaan sillä perusteella kun se ei tyydyttänyt heitä.

Inco väittää puolestaan, että tämä työehtosopimus aiheuttaa yhtiölle noin $100 miljoonan lisämenot, ja että ns. impact-seikat huomioiden (palkankorotuksesta johtuva suurempi ylityökorvaus, suuremmat lomamaksut jne) se maksaa yhtiölle noin $1.44 tunnilta kutakin työläistä kohti.

Uuden työehtosopimuksen mukaan Incon työläiset saavat heti 10.8 sentin korotuksen tuntipalkkoihin ja erinäisiä reunaetuisuuksia.

Lokakuun 5pnä 1970 tulee 20 sentin korotus tunnilta ja erinäisiä reunaetuisuuksia.

Elokuun 23 pnä 1971 tulee kolmas ja viimeinen korotus, 17 senttiä tunnilta sekä 5-prosenttinen elinkustannusindeksin vastine ym. reunaetuisuuksia, mukaanlukien $30.00 lisäpalkkio viikossa "kesälomalaisille" jotka ottavat lomansa marraskuun 1 pn ja huhtikuun 30 pn välisenä aikana.

Sopimusaika päättyy heinäkuun 9 pnä 1972.

Kuten sanottu, peruspalkaksi sanotaan tulleen heti noin $3.00 tunnilta. Seuraavassa on joitakin esimerkkejä siitä, miten uusi työehtosopimus vaikuttaa eri työläisryhmien palkkoihin:

Maanpäällystyöläiset, joiden vuosiansio oli vanhan sopimuksen mukaan $5,412.09 saavat nyt $6,264.00, lokakuun 5 pnä 1970 tulevan korotuksen jälkeen $6,681.60 ja elokuun 23 pnä 1971 voimaan astuvan korotuksen jälkeen $7,245.36.

Porarit: Vanhan sopimuksen mukaan ansaitsivat $6,389.28 vuodessa, nyt $7,303.82; lokak. 5 pnä 1970 tulevan korotuksen jälkeen $7,809.12 ja elok. 23 pnä 1971 tulevan korotuksen jälkeen $8,331.12

Nosturien käyttäjien uudet taksat ovat $8,170.34; $8,748.72 ja $9,322.92 vuodessa (vanha $7,203.60).

Ensiluokan sähkömiesten uudet taksat $8,863, $9,500.40 ja $10,116.36 (vanha $7,855.05) jne.

Nyt heti voimaan astuneista reunaetuisuuksista on mainittu seuraavaa: 5 pros. "increment" korotus; yhtiö maksaa 100-prosenttisesti OHSIP:n; yhtiö maksaa 100-prosenttisesti uuden tapaturma- ja loukkaantumisvakuutuksen: yhtiö maksaa 100 prosenttisesti Ontarion sairaalavakuutuksen; 9 virallista juhlapäivää ja korvaus juhlapäivästä jos se tulee vakituisen vapaapäivän kohdalle; 10 sentin lisäpalkka iltatyöstä ja 16 sentin lisäys aamuyötyöstä.

Seuraavan korotuksen (lokak. 5 p. 1970) yhteydessä tulee 7 prosentin "increment" korotus ja eräitä muita etuisuuksia ja viimeisen korotuksen yhteydessä 5 prosentin "increment"-korotus, 5 prosentin elinkustannusindeksikorotus ja edellämainittu talvella pidettävän kesäloman rahakorvaus sekä korjauksia eläkesopimuksiin.

HENGITYSKOE PAKOLLISEKSI JOULUK. 1 PNÄ

Ottawa. — Humalaisena autolla ajosta epäiltävien henkilöiden tulee alistua pakolliseen hengityskokeeseen Canadassa joulukuun 1 päivästä lähtien, tiedoitti oikeusministeri John Turner viime viikon lopulla.

Haastattelutilaisuudessa mr Turner viittasi Canadan maanteillä tapahtuneisiin kuolemaan johtaneisiin onnettomuuksiin — alkoholin uskotaan aiheuttaneen noin puolet viime vuoden 5.254 maantiekuolemasta — ja lisäsi: "Minä uskon hengityskokeen aiheuttavan sen, että ensi vuonna on hengissä useita satoja canadalaisia, jotka muuten olisivat joutuneet kuolemaan johtavaan auto-onnettomuuteen maanteillä."

Alkoholin vaikutuksen alaisena autolla ajosta epäiltyjen pakollinen hengityskoe hyväksyttiin viime toukokuussa Canadan rikoslakiin tehtyjen muutosten yhteydessä. Autoilijoille, joiden veressä on enemmän kuin 0.08 prosenttia alkoholia, voidaan uusitun rikoslain perusteella antaa korkeintaan $1,000 sakko tai kuuden kuukauden vankeustuomio.

Samantapaiset rangaistukset on myös määritelty niille henkilöille, jotka kieltäytyvät poliisin vaatimasta hengityskokeesta, jos poliisilla on kohtuullinen ja todennäköinen perusta?, esimerkiksi auton mutkitteleva kulku, uskoa ajurin olevan alkoholin vaikutuksen alaisena.

Noin 175 paunan painoisen miehen pitäisi ottaa 4—5 puolen toista unssin ryyppyä kahden tai kolmen tunnin kuluessa ennen kuin nämä USA:ssa tehdyt hengityskojeet mittaavat 0.08 prosentin alkoholipitoisuuden hänen veressään.

Noin 200 paunan painoisen miehen pitäisi juoda 7.5—8 unssia tavallista väkijuomaa yhden tunnin aikana ennen kuin hänen hengityskokeensa osoittaisi 0.08 prosentin alkoholipitoisuutta, jos koe suoritetaan tuntia myöhemmin.

Mutta numerotiedot vaihtelevat huomattavasti myös autoilijan henkisen tilan johdosta sekä siitä määrästä ruokaa, mikä on hänen vatsassaan sillä hetkellä kun alkoholipitoisia juomia nautitaan.

Mr Turner sanoi hengityskoetta koskevan lain käytäntöönottoa viivytetyn siksi, että eri poliisipiireillä on ollut mahdollisuus hankkia hengityskoelaitteet — noin $1,000 kappale — ja kouluttaa henkilökunta niiden käyttöä varten.

Hän sanoi joulukuun 1 päivän valitun lain voimaanastumispäiväksi sen jälkeen kun asiasta oli neuvoteltu maakuntien kanssa.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. EKLUND Manager: E. SUKSI
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published twice weekly: Tuesdays and Thursdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing Address: Box 69.
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Second Class Mail Registration Number 1076
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. $3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. $11.50, 6 kk. $6.25

Bensonin "Valkoisesta kirjasta"

Pinnallisesti katsoen näyttää — kuten on tarkoitettukin saada näyttämään — että valtiovarainministeri Edgar Bensonin alahuoneen istunnolle marraskuun 7 päivänä esittämä "Valkoinen kirja", missä tulkitaan liittohallituksen suunnitelmia verotusuudistuksista, suosii varattomia canadalaisia siinä määrin, että vihdoin viimeinkin otetaan täytäntöön myös pääoman kasvun (kiinteimistöjen, osakkeiden jms. hintojen noususta saatavien tulojen) verotus.

Perusteellisempi asiaan tutustuminen osoittaa kuitenkin, että "kaikki ei ole kultaa mikä kiiltää", kuten suomalainen sananlasku varoittaen meille opettaa.

Tervehdittävä tosiasia on, että tämän "Valkoisen kirjan" ehdotusten mukaan tulisivat kaikkien köyhimmät canadalaiset saamaan pientä huojennusta tuloverotuksessa. Mutta sen äärimmäisenä vastakohtana on suurituloisten — $20,000—$100,000 hankkivien — tuloverojen alentaminen.

Tavoitteena on, kuten ministeri Benson selitti, että viiden vuoden kuluttua sen jälkeen kun "Valkoisessa kirjassa" esitetyt ehdotukset on lainlaadinnallisesti toteutettu, liittohallitus saa verotuloa 5 prosenttia enemmän kuin nyt. Olettaen, kuten aikaisempien kokemusten perusteella on syytä olettaa, että liittohallituksen tulot lisääntyvät kuitenkin ehkä 7—10 prosenttisesti, meillä on syytä kysyä, kenen maksettavaksi nämä verokorotukset tulevat? Jääkö siitä raskain taakka vieläkin köyhemmän väestöosan kannettavaksi, vai joutuisivatko suurituloiset ja muut upporikkaat suorittamaan maksukykynsä perusteella — kuten Carterin kuninkaallisen komissionin ehdotuksessa aiemmin esitettiin — heille kuuluvan kohtuullisen osan valtion menoista?

Vähänkin perusteellisempi tutustuminen "Valkoisen kirjan" ehdotuksiin osoittaa, että raskain canadalaisten verotaakasta jäisi edelleen vähävaraisen väestönosan maksettavaksi. Monet suoranaisessa köyhyystilassa elävät canadalaiset joutuisivat vieläkin maksamaan tuloveroa — myynti- ja muista salatuista veroista puhumattakaan.

Totta on, että valtiovarainministeri Benson ehdottaa "Valkoisessa kirjassaan" vissejä vähennyksiä kaikkein köyhemmille canadalaisille. Se on luonnollisesti hyvä ja tervehdittävä asia. Mutta kuten sanottu, aivan liian monet köyhyysrajan molemmilla puolilla olevista joutuisi "Valkoisen kirjan" ehdotusten mukaan maksamaan tuloveroa kaikesta yli $1,500 vuodessa ansaitsemistaan tuloista (tähän asti on verovapaa ollut $1,000) ja lapsettomat pariskunnat joutuisivat maksamaan tuloveroa yli $2,900 vuodessa ansaitsemistaan tuloista (nykyisen verovapaan tulorajan ollessa $2,100.) Mutta miten voidaan nykyisten hintojen, verojen ja vuokrien vallitessa odottaa, että noin $30.00 viikossa ansaitseva yksinäinen henkilö ja noin $55.00 viikossa ansaitseva pariskunta voi maksaa tuloveroa jokaisesta mainitun rajan ylittävästä tulodollarista? Se on sula mahdottomuus!

Nykyisten olosuhteiden vallitessa olisi aivan välttämätöntä, että yksityisten kohdalta nostettaisiin verovapaan tulon rajaa kahteen ja puoleen tai kolmeen tuhanteen dollariin, ja lapsettomien pariskuntien kohdalta ainakin viiteen tai kuuteentuhanteen dollariin vuodessa. Vain tämä takaisi sen, että köyhyyden rajalla ja vähän sen yläpuolella elävien canadalaisten ei tarvitsisi maksaa muiden (salattujen ym.) verojensa lisäksi vielä tuloveroja.

*

Esittäessään mainitun verouudistusasioita käsittävän "Valkoisen kirjan" alahuoneen istunnolle mr. Benson sanoi toivovansa, että sellaisetkin canadalaiset, joilla "ei ole omaa kirvestä tahkottavana" esittäisivät asiasta oman mielipiteensä. Hallitus kuulee vain aniharvoin "tyytyväisiltä", hän sanoi ja liiankin paljon niistä, jotka haluavat valituksia esittää.

Tässä yhteydessä on syytä todeta, että "tyytyväiset" ovat jo puhuneet. Osakkeiden hinnat nousivat välittömästi Valkoisen kirjan esitysten perusteella. "Tyytyväisiä" ovat siis ne, joilla paljon on, ja jotka tämän "Valkoisen kirjan" esityksen perusteella saisivat entistä enemmän. Tosiasia nimittäin on, että mikään mahti maailmassa ei voi oikeuttaa (muutoin kuin "väkevämmän") oikeudella "Valkoisessa kirjassa" olevaa esitystä suurituloisten ($20,000—100,000) verojen alentamisesta.

Asian ytimenä onkin se, että samalla kun kaikkein köyhimpien verotaakkaa vähennetään hieman, alennetaan myös upporikkaiden veroja ja yhteissummaksi tulee se, että työtätekevät — ne jotka ansaitsevat keskinkertaisen palkkatyöläisen ja vapaitten ammattien harjoittajien vuositulot, joutuvat maksamaan entistä korkeampia veroja. Toisin sanoen, yläpuolella ja alapuolella työtätekevät tulisivat entistä kovemmin verotetuiksi samalla kun köyhyysrajan kahta puolen olevat joutuvat kaikesta huolimatta maksamaan edelleen tuloveroa ja upporikkaat saisivat verohuojennuksia muka sillä perusteella, että ainakin osa näistä verohelpotuksista menisi toista tietä valtion kassaan, kuten mr. Benson selittää.

Selvää siis on, että canadalaisten joukossa on numerollisesti kovin vähän niitä, jotka ovat tyytyväisiä "Valkoisen kirjan" verouudistusehdotuksiin. Päinvastoin voidaan hyvällä syyllä olettaa, että mitä paremmin nämä verouudistusehdotukset tulevat tunnetuksi, sitä suurempaa vastarintaa ne tulevat kohtaamaan laajojen kansalaispiirien taholta. Nyt on kirjeitten ja päätöslauselmien lähetyksen aika.

Suurtuloiset eivät pidä kynttiläänsä vakan alla, ja sen vuoksi on sitäkin tärkeämpää, että tämän vuoden aikana nostatetaan voimakas yleinen mielipide vastaan noinlaisia verouudistuksia.

*

Verouudistuksia tarvitaan. Niitä olisi jo kauan tarvittu. Mutta minkä tahansa hyödyllisen verouudistuksen perustana on se, että se vähentää tavallisten kansalaisten, työläisten, farmarien ja keskiluokkalaisten liian suurta verotaakkaa ja vaatii upporikkaita maksamaan kohtuullisen osan valtion menoista. Sen vähempi ei voi canadalaisia tyydyttää.

Valkoisen kirjan ehdotukset pääomakasvun (kiinteimistöjen ja osakkeiden hintojen noususta saatavan voiton) verottamiseksi ovat liian epämääräisiä ja liian hampaattomia. Mitä tässä yhteydessä tarvitaan on se, että omaksutaan kansakuntana virallisesksi kannaksi Carterin komissionin ehdotus, että verotustarkoituksessa "dollari on dollari, huolimatta siitä miten se on hankittu." Kun tuloveron alaiseksi tulevat kaikki palkkatulot, mitkä ylittivät vissin vuositulorajan, niin pääoman kasvusta saatavat tulot olisi verotettava saman periaatteen mukaan niin, että kaikki yli $50,000 hintaisten pääomien (kotien, osakkeiden jms. yläpuolella olevat pääoman kasvutulot tulevat verotuksen alaisiksi.

Tämä takaisi sen, että pikkuihmisille ei tulisi kodeistaan ja pikkusijoutuksistaan lisää veroja, mutta rikkaat keinottelijat, kiinteimistöjen ja osakkeiden omistajat, joutuisivat poikkeuksetta maksamaan arvonnoususta saamiensa tulojen verot huolimatta siitä tehdäänkö niistä kauppoja tai pidetäänkö niitä vakituisesti samojen omistajien hallussa.

VIETNAMISSA EI OLLA TORKUKSISSA

Vietnamin sodan varjossa jää unohduksiin se, että elämä amerikkalaisten ja Saigonin armeijan terroritoiminnasta huolimatta jatkuu ja vakiintuu Etelä-Vietnamin vapautetuilla alueilla. Kansan vallankumouksellisen johdon demokraattiset elimet toteuttavat siellä laajaa yhteiskunnallisten ja taloudellisten uudistusten ohjelmaa, toteaa Provdan kirjeenvaihtaja Ivan Shtshedrov. Erityisesti hän mainitsee maareformin. 2,5 miljoonaa hehtaaria maata on takavarikoitu suurtilallisilta ja jaettu talonpojille viljeltäväksi. Ja ilman korvausta. Maataloustuotannon tehostamiseen kiinnitetään suurta huomiota, eikä se suinkaan ole helppoa sotatilassa — vapautettuja alueitahan pommitetaan jatkuvasti.

Tuntuu ihmeelliseltä, että kulttuurielämä jaksaa kukoistaa näissä vaikeissa oloissa. Hiljattain järjestettiin suuri taidenäyttely. Esillä oli yli 2000 työtä 50 taiteilijalta! Aiheena oli Etelä-Vietnamin taistelu amerikkalaisia hyökkääjiä vastaan. Koulutustoiminta on käynnissä. Esimerkiksi peruskoulun käsittävät iltakurssit ovat suosittuja. Vapautetuilla alueilla toimii myös kasvatusopillisia ja lääketieteellisiä oppilaitoksia. Siellä sananmukaisesti opiskellaan kivääri kädessä.

Pohjois-Vietnam käyttää hyväkseen alueensa pommitusten lopettamista — tosin eteläosaa on edelleen pommitettu. Novoje Vremjassa N. Solntsev kertoo pohjoisvietnamilaisten maansa jälleenrakennussa. "Aikoinaan tunnettu iskulause 'Kivääri kädessä ja lapio toisessa kädessä' on nyt muuttunut siten, että lapio asetetaan etutilalle", sanoo kirjoittaja. Samaa sitkeyttä jota vietnamilaiset osoittivat taistelussa amerikkalaisia hyökkääjiä vastaan, he näyttävät nyt jälleenrakennuksessa. Maa näyttää kirjaimellisesti suurelta rakennustyömaalta.

Amerikkalaisten raunioittamat kaupungit nousevat sorasta, tiet saavat uusia päällysteitä. Hanoin elämä on jo normaalia. Jopa [illegible] ovat palanneet evakosta. [illegible] eivät kuitenkaan [illegible] pommitustaukoon. [illegible] taivat voi osoittautua [illegible], sanovat Hanoin asukkaat. Sikäi pommisuojat pidetään [illegible].

[illegible] lehdistö ja USAn myötäilevät länsimaiset uutistoimistot, eivät kerro [illegible] asioista. Niille on tärkeämpää [illegible] kuinka monta ruumista amerikkalaisten ja Saigonin armeijan hyökkäykset saavat aikaan vapautusrintaman sissien joukossa ja kuinka vähällä tappioilla hyökkääjät selviytyvät.

Asioiden päälaelleen asettamista osoittaa helsinkiläisen porvarillisen valtalehden poliittisen piirtäjän kysymys: "Omituista, kukaan ei tule edes ajatelleeksi, että Pohjois-Vietnam voisi lopettaa sodan". Minä en ole ainakaan kuullut, että Pohjois-Vietnamin tykistö olisi pommittanut jotakin Yhdysvaltain osaa rajan takaa tai että pohjoisvietnamilaiset pommikoneet olisivat raunioittaneet New Yorkia tai Washingtonia. Ehkä olen torkahtanut tuollaisten uutisten kohdalla. Vietnamilaiset eivät ainakaan pysty torkkumaan amerikkalaisten hyökkäysten aikana.

Japani sai luvan Siperia-lentoihin

Moskova. — Japanilainen lentoyhtiö on ensimmäisenä kapitalistisena yhtiönä saanut luvan lentää Tokiosta Moskovan kautta Eurooppaan. Sopimus, jonka mukaan Japani aloittaa reitillä Tokio—Moskova—Pariisi ja Tokio—Moskova—Lontoo marraskuun 28. päivänä, allekirjoitettiin viime viikolla.

Eräät länsieurooppalaiset yhtiöt, mm. Finnair ovat jo pitkään yrittäneet saada aikaan sopimuksen lennoista Siperian yli Japaniin mutta tuloksetta. Suomen ja Neuvostoliiton sopimus on vasta periaatteessa sovittu.

Japanin lentoreitistä Moskovan kautta Eurooppaan sovittiin tämän vuoden tammikuussa, kun Neuvostoliiton siviili-ilmailuministeri Jevgeni Loginov vieraili Japanissa. Tähän asti japanilainen lentoyhtiö on lentänyt Moskovan lennoilla neuvostoliittolaisia IL-62 konetta. Se aikoo ensi keväänä Siperian ylilennoilla ottaa käyttöön myös DC-8.

Kahakointia Burman ja Kiinan rajalla

Rangoon. — Burman ja Kiinan rajalla on tänä vuonna käyty kahdeksan suurta taistelua sekä kymmenkunta pienempää yhteenottoa, ilmoitti Burman vallankumousneuvoston puheenjohtaja kenraali Ne Win ensimmäisen kerran viime viikon lopulla.

Näissä taisteluissa yhteensä 133 burmalaista sotilasta on saanut surmansa, 250 haavoittunut ja 42 kadonnut, kenraali sanoi. Hän ei paljastanut kiinalaisten tappioita.

Burman johtaja ilmoitti välikohtauksista puheessaan, jolla hän avasi Burman sosialistipuolueen kolmipäiväisen kokouksen. Välikohtauksista huolimatta Burma haluaa luoda ystävälliset suhteet Kiinaan samoin kuin muihin naapurimaihin, Ne Win tähdensi.

Vaatii DDT:n kieltoa

Washington. — USA:n terveysministeri ehdotti tällä viikolla, että kaikenlainen DDT:n käyttö julistetaan pannaan Yhdysvalloissa seuraavan 2 vuoden kuluessa.

NKP:lla keväällä edustajakokous

Moskova. — Neuvostoliiton kommunistipuolueen 24. puoluekokous pidetään ensi keväänä juuri ennen tai heti jälkeen huhtikuun 22:sena vietettävää Leninin syntymän 100-vuotisjuhlallisuuksia, sanottiin luotettavista piireistä Moskovassa.

Virallinen ilmoitus puoluekokouksen pitämisestä, avauspäivästä ja asialuettelosta annetaan tämän vuoden loppuun mennessä tai puolisen vuotta ennen sen alkamista, sanottiin samoista piireistä.

23. puoluekokous pidettiin keväällä 1966. Puoluesääntöjen mukaan puoluekokous olisi pidettävä ainakin joka neljäs vuosi.

NATO — USA JARRUNA KOKOUSVALMISTELUISSA

Moskova. — Neuvostoliiton johtavan lehden Pravdan tunnetuin kansainvälisen politiikan kommentaattori Juri Zhukov arvostelee viime tiistaina USA:ta Euroopan turvallisuuskonferenssin valmistelujen [illegible] sekä siitä, että NATO:n neuvoston kokous Brysselissä [illegible] Varsovan liiton ulkoministerien kokousehdotukseen [illegible] kannan.

"NATO:n neuvoston kokouksen [illegible] länsimaiden lehdistö julkaisi uutisista, joiden mukaan NATO-maat haluavat Euroopan turvallisuuskonferenssin [illegible] kaikki ratkaisemattomat ongelmat, Zhukov huomautti. Ettei tuollaisilla vaatimuksilla ole 'mitään yhteistä yleiseurooppalaisen kokouksen todellisen valmistelun kanssa.'

Juri Zhukov kiinnittää huomiota lisäksi siihen, että NATO:n neuvoston kokouksen jälkeen kukaan sen osanottajista ei rohjennut avoimesti vastustaa konferenssin ajatusta. 'Olipa turvallisuuskonferenssin valmistelujen tiellä kuinka voimakasta vastustusta tahansa, elämä ottaa omansa', kirjoitti Zhukov ja korosti, että kokouksen edellytykset ovat kypsyneet.

Neuvostoliitto pitää Zhukovin kirjoituksen mukaan kokousvalmistelujen tärkeimpinä asioina työjärjestyksestä, ajasta ja paikasta sopimista. Näistä seikoista Zhukov toistaa nyt Varsovan liiton maiden ulkoministerien tunnetun ehdotuksen.

Laajassa ja seikkaperäisessä kirjoituksessa ei mainita sanallakaan USA:n ja Canadan osallistumisesta konferenssiin eikä siitä puhuttu myöskään ulkoministerien lausunnossa. Sen sijaan Zhukov käyttää eräässä kohdassa sanontaa "poikkeuksetta kaikkien Euroopan valtioiden johtajien tapaaminen". Moskovan tarkkailijain käsityksen mukaan tämä ei kuitenkaan merkitse välttämättä kielteistä suhtautumista USA:n ja Canadan osallistumiseen.

Kirjoituksessa todetaan Länsi-Saksan hallituksen, Ranskan hallituksen sekä Englannin ulkoministerien positiiviset lausunnot turvallisuusehdotuksesta. NATOn neuvosto sen sijaan otti kysymykseen vihamielisen asenteen, totesi Zhukov ja korosti, että kielteistä kantaa edusti nimenomaan USAn varaulkoministeri E. Richardson.

KOTIMAASSA TIEDUSTELLAAN

Kingelin, Toini Elsa, os. Forsman, syntynyt 8.12.1903 Virolahdella. Muuttanut Amerikkaan 1929. Viimeinen tiedossa oleva osoite vuodelta 1957: 548 Spadina Ave., Toronto, Ont., Canada.

Yllämainittua henkilöä tai henkilöitä, jotka hänestä jotain tietävät, pyydetään ottamaan yhteys Suomi-Seuraan osoitteella Mariankatu 8, Helsinki 17, Finland.

Helsingissä 11 päivänä marraskuuta 1969
Suomi-Seura r.y.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Hilda Raivo, Sudbury, Ontario, täyttää lauantaina, marraskuun 22 päivänä 78 vuotta.

Hilja Rajala, Matachewan, Ont. täyttää maanantaina, marrask. 24 päivänä 75 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavien onnentoivotuksiin.

FNL:lla aloite Etelä-Vietnamissa

Moskova. — Etelä-Vietnamin kansa ja armeija pitävät taistelukentillä sotilaallista aloitetta käsissään ja tekevät valloittajia vastaan kovia iskuja, sanoi Etelä-Vietnamin [illegible] vapautusrintaman [illegible] puheenjohtaja ja Etelä-Vietnamin [illegible] vallankumoushallituksen [illegible] neuvoston puheenjohtaja Nguyen Huy Tho [illegible] antamassaan haastattelussa.

Vietnamin kansa on saavuttanut suuria voittoja sotilaallisessa ja diplomaattisessa taistelussa. Kansan vallan elimet ja sen vallan paikallisten [illegible] hittäminen jatkuu, sanoi Nguyen Huy Tho.

Etelä-Vietnamin vapautetuilla alueilla talonpojat [illegible] maatalous- ja teollisuustuotanto kasvaa ja koulutus [illegible] denhoitoon, kulttuurityöhön [illegible] suhteisiin kiinnitetään [illegible] huomiota.

Kaikkien edistyksellisten ihmisten FNL:n ja väliaikaisen vallankumoushallituksen 10-kohtaiselle ohjelmalle antama tuki [illegible] sen vallankumoushallituksen [illegible] nustaminen ja diplomaattisten suhteiden solmiaminen [illegible] ennen kaikkea Vietnamin [illegible] saaman kansainvälisen [illegible] non ja vaikutusvallan [illegible] sanoi tri Nguyen Huy Tho.

Kiina sai YK:ssa neljä ääntä lisää

New York. — YK:n yleiskokous päätti viikko sitten tiistaina olla hyväksymättä Kiinan kansantasavaltaa maailmanjärjestöön, jossa Formosan hallitus edelleen yksin edustaa 800 miljoonaa kiinalaista.

Suomi, Ruotsi, Norja ja Tanska olivat niiden 48 maan joukossa, jotka äänestivät Kiinan jäsenyyden puolesta. 56 maata äänesti vastaan, kun taas 21 maata, näiden joukossa Islanti ja Canada pidättäytyi äänestämästä. Aiemmin yleiskokous oli kuten tavallista päättänyt tehdä Kiinan jäsenyydestä ns. tärkeän kysymyksen, joka vaatii kahden kolmasosan enemmistön tullakseen hyväksytyksi. Pohjoismaat Islantia lukuun ottamatta äänestivät tätä vastaan.

Keskustelu Kiinan jäsenyydestä kesti tänä vuonna viikon. Yksikään pohjoismaa ei käyttänyt puheenvuoroa.

Kuten viime vuonna, jolloin 44 maata äänesti puolesta, 58 vastaan ja 23 pidättäytyi, osoittivat merkit nytkin, että tuuli puhaltaa jälleen Pekingin suuntaan. Neljä uutta maata, Libya, Nikeria, Ghana ja Mauritius äänesti Pekingin puolesta, kun taas Belgia ja Italia, jotka viime vuonna äänestivät vastaan, pidättäytyivät nyt äänestämästä. Italia ja Belgia samoin kuin äänestyksestä pidättäytynyt Canada pyrkivät solmimaan diplomaattisuhteet Pekingin hallitukseen.

Kuolemmeko saasteeseen vuoteen 2064 mennessä?

Myrkyttääkö ihmiskunta hitaasti itsensä? Monet huomattavat tiedemiehet ovat sitä mieltä. Eräs heistä on jopa ennustanut, että ihmiskunta kuolee sukupuuttoon vuoteen 2064 mennessä.

Ilmakehään ja maapallon meriin, jokiin sekä järviin syydetään päivittäin tonneittain myrkyllisiä kaasuja, kemikaaleja ja jäteaineita. Useat teollistuneet maat etsivät keinoja, joiden avulla saataisiin saastumisongelma ratkaistuksi. Mutta tähän mennessä vain muutamissa maissa on saatu aikaan lainsäädäntöä ilman saastumisen ehkäisemiseksi.

Jo vuosikausia on yritetty solmimaan kansainvälinen sopimus merten saastumisen lopettamiseksi, mutta tulokset ovat olleet lähes olemattomat.

Yksinomaan Länsi-Euroopassa saastuttaa ilmakehää yli 20 miljoonaa tonnia rikkioksidia ja kolme miljoonaa tonnia typpeä vuosittain — ja tilanne käy jatkuvasti vaikeammaksi. Moottoriajoneuvot lisäävät saastumista 20 miljoonalla häkätonnilla ja tehtaiden liukuhihnoilta tulee jatkuvasti lisää autoja.

Yhdysvalloissa käytetään vuosittain miljardeja dollareita yrittäessä haihduttaa tiheämmäksi käyviä kaasupilviä, jotka leijuvat teollisuuskaupunkien yläpuolella. Tiedemiehet ovat löytäneet kaupunkialueiden ilmakehästä mm. syöpää aiheuttavia aineita.

Brasilialainen professori Alceo Magnanini on varoittanut maailmaa mahdollisista suurtulvista, jotka syntyvät napajäätiköiden sulamisesta. Tämä puolestaan johtuu siitä, että saasteet tukahduttavat metsien ja kasvien kyvyn säädellä ilmastoa. Näin ollen maapallon ilmasto käy yhä lämpimämmäksi.

Toiset tiedemiehet ovat taas ehdottaneet, että jäävuoria käytettäisiin rannikkokaupunkien edustalla ilmastointilaitteina. Yhdysvaltain hallitus on suhtautunut vakavasti autojen aiheuttamaan ilman saastumiseen ja määrännyt kaikki uudet autot varustettavaksi pakokaasua tuhoavilla laitteilla. Myös sähköautoon siirtymistä on ryhdytty harkitsemaan vakavasti.

Yhdysvaltain sisäministeriön mukaan ilman saastuminen aiheuttaa pelkästään Kaliforniassa maataloudelle sadan miljoonan dollarin tappiot vuosittain.

Maailman väkirikkaimmassa kaupungissa Tokiossa on katujen risteyksiin asennettu happisylintereitä suojaamaan liikennepoliiseja autojen pakokaasuilta. Japanissa on myös ryhdytty mittaamaan tehdaslaitosten aiheuttamaa ilman saastumista.

Englannissa säädettiin 1965 laki, joka oikeuttaa paikallisviranomaiset pyrkimään savuttomien alueiden aikaansaamiseen. Lontoossa onkin tällä hetkellä puhtaampi ilma kuin missään muussa maailman teollisuuskaupungissa. Maassa käytetään vuosittain keskimäärin 32 miljoonaa puntaa saastumisen torjumiseksi.

Mutta vaikka ilma Lontoon yläpuolella selkiintyykin, käyvät Euroopan kaupunkien yllä leijuvat savupilvet yhä paksummiksi. Ilman saastuminen on tällä hetkellä eräs ihmiskunnan uhkaavimmista vaaroista.

Karkuruus kasvaa Saigonin joukoissa

Hanoi. — Karkaamistapaukset ovat lisääntyneet Saigonin armeijassa. Pelkästään elokuun kymmenen viimeisen päivän aikana siirtyi 335 Saigonin armeijan sotilasta Kuang Ngayn maakunnassa aseineen vapautusjoukkojen puolelle, ilmoittaa VIA.

PÄIVÄN PAKINA

SIVULAKI ROMUTETTAVA

Suurista protestitoimenpiteistä huolimatta hyväksyttiin viime keskiviikkona Montrealin kaupunginvaltuuston kokouksessa sivulaki, jolla voidaan mielivaltaisesti kieltää kaikki marssit, mielenosoitukset ja yleiset kokoukset kaupungin kaduilla, lukuunottamatta tietenkin joulupukin paraatia, josta suurimman taloudellisen hyödyn saavat liikemiehet.

Mainitunlaisen sivulain hyväksymisen vaarantaa koko "oikeudenmukaisen yhteiskuntamme" perusvapauksia ja kaiken lisäksi sitä sanotaan Canadan perustuslain vastaiseksi. Montrealin kaupunki tultiin vuonna 1967 tuntemaan "Miehen ja hänen maailmansa" kaupunkina, mutta nyt näyttää siltä, että Montreal on siirtymässä natsien viime maailmansotaa edeltäneinä vuosina käyttämien menetelmien käyttöönottoon.

Käytännön kannalta katsottuna viime viikolla hyväksytty sivulaki antaa poliisille ja Montrealin Civic Partylle (tällä hetkellä Drapeau—Saulnier johtokunta) rajattomat valtuudet päättää siitä mikä ryhmä saa marssi- tai mielenosoitusoikeudet seuraavan vuoden aikana, mikä tietysti riippuu täydellisesti siitä, mistä johtokunta sattuu eniten pitämään.

Kaikkien keskusteluun osallistuneiden valtuuston jäsenien ilmoitettiin esittäneen epäillyttävän kantansa tämän suhteen, mutta vain kaksi jäsentä äänesti sen hyväksymistä vastaan. Toinen vastaan äänestäneistä varoitti: "Älkäämme toistako natsien menetelmiä."

Sivulain vakavuuden osoittaa jo yksistään se seikka, että kaupungin johtokunta kielsi viikonlopuksi aiotun Vietnamin sodan moratorium-marssin. Tällaiseen toimenpiteeseen ei turvauduttu missään muussa Canadan kaupungissa kun oli kysymys Vietnamin sodan vastaisen moratoriumin järjestämisestä

Montrealissa oli suunniteltu hiljainen kynttilänvalomarssi alkavaksi perjantai-iltana St. Louis torilta keskikaupungilla sijaitsevan sotamuistomerkin luokse.

Toinen sivulain hyväksymistä vastaan äänestänyt valtuusmies sanoi Canadan rikoslain käsittelevän riittävässä määrässä mielenosoituksia. Hän selosti rikoslaissa säädettävän, että jos kolme tai useampia henkilöitä esiintyy yhteistoimin tavalla, joka peloittaa muita läheisyydessä olevia ihmisiä, niin he ovat syyllistyneet laittomaan kokoontumiseen.

Useilta tahoilta on ennustettu, että sivulaki tulee saamaan aikaan enemmän väkivaltaisuuksia kuin on koskaan voitu edes ajatella Montrealissa.

Sivulaki kohtasi ankaraa vastarintaa Quebecin järjestäytyneiden työläisten taholta. Työläiset pelkäävät, että tätä samaa sivulakia voidaan käyttää heitä vastaan lakkojen ja lakkovahdinnan aikana.

Mainitsemisen arvoinen asia on myös se kun Confederation of National Trade Unions (CNTU) Montrealin neuvoston presidentti Michel Chartrand pidätettiin Quebecin maakuntapoliisin toimesta sen johdosta kun hän oli esittänyt moittivan lausunnon keskiviikkona hyväksytyksi tulleesta sivulaista.

Hänen pidättämisensä yhteydessään väitetään, että Chartrand halveksi oikeuden päätöstä esittäessään tiistaisessa mielenosoitustilaisuudessa moittivan lausunnon sivulaista.

Mr Chartrand oli vapautettuna $2,000 takauksella jo aikaisemman syytetyksi lokakuun 29 päivänä Quebec Cityssä pitämänsä puheen johdosta, missä hän moitti silloin lakiluonnoksena ollutta Quebecin uutta kielilakia.

Määritellessään viime viikon maanantaina mr Chartrandin takaussumman vapaaksi pääsyn ehdoksi tuomari Maurice Rousseau määräsi samalla, ettei tämä union johtohenkilö saa ottaa osaa minkäänlaisiin mielenosoituksiin tai puhua yleisistä asioista, jotka eivät kuulu hänen uniotehtäviinsä.

Mr Chartrand sanoi reportteireille seuraavana päivänä, että hän aikoo jättää huomioimatta omaa puhevapauttaan koskevat määräykset "ja puhua niin kauan kuin olen vapaa mies". Tähän hänen sanottiin lisänneen, että "oikeus Quebecissa on epätavallista ilveilyä".

Kaikkien canadalaisten tulisi ottaa nyt jo tähän asti saamiensa todisteiden perusteella Montrealin tapaus vakavana varoituksena ja ryhtyä painostamaan valtion korkeimpia virkamiehiä tekemään kaikkensa tämän demokraattisten kansalaisten oikeuksia raskaasti loukkaavan sivulain mitä nopeammassa tahdissa kumoamiseksi.

Lopuksi on sanottava, ettei ole hyvästä, kun yhdelle kaupunginvaltuustolle annetaan mahdollisesti Canadan peruslain ylitse menevät sivulakien laadintaoikeudet. — Nyrkki.

Urheilua

Suomen voimanostajat voimassa Oslossa

Oslo. — Suomalaiset voimanostajat (erotuksena painonnostajista) menestyivät hyvin viikko sitten sunnuntai-iltana Oslossa järjestetyissä kansainvälisissä voimanostokilpailuissa.

Sarjassa alle 110 kg Pauli Tammela oli ylivoimainen yhteistuloksellaan 700 kg. Jorma Räty puolestaan oli 90-kiloisten paras tuloksella 615, johon päättyi myös vaa-alla hävinnyt Norjan Reidar Steen.

Yli 110 kg sarjassa Heikki Salonen sijoittui toiseksi tuloksella 645. Voiton vei Norjan Torkel Ravndal yhteistuloksella 780. Erikoislajissaan maastavedossa hän ylitti kilolla omissa nimissään olleen ME-tuloksen joka nyt korjaantui lukemiin 371 kg.

Sarjassa alle 60 kg Ruotsin Ove Nilsson saavutti jalkakyykyssä tuloksen 135 kg.

Karkeasti pelkistäen voi voimanoston ja painonnoston eron nähdä siinä, että voimanostosuorituksissa mitataan raakaa voimaa, kun taas painonnostossa sen lisäksi tekniikka, taito suorittaa nostoja merkitsee oleellisesti enemmän kuin voimanostossa.

12—Maalinteko joskus kohta

Mexico. — Erikoislaatuinen murhanäytelmä esitettiin Mexicossa.

Carlos Villegas Zomba oli jalkapallo-ottelussa tehnyt joukkueelleen neljä maalia. Ottelun jälkeen hävinneen joukkueen kannattajiin kuuluva mies ampui Zombaa. Tämä haavoittui siksi pahoin, ettei hän enää koskaan voi pelata jalkapalloa.

Zomba kuului Atlanten hyökkääjistöön. Hänet kannettiin kentältä juhlasaatossa. Kun hän poistui stadionilta, niin vastapuolen kannattaja ampui häneen neljä laukausta. Zomba joutuu viettämään loppuikänsä invalidina. Hän on vasta 26-vuotias.

Neiti Kilborn aitoi ME-vauhdilla

Brisbane, Australia. — Brisbanen yleisurheilukilpailuissa tehtiin kaksi maailmanennätystä.

Naisten 200 m:n aitajuoksussa sai Pam Kilborn ajan 25.5, joka on 0.3 sek. parempi kuin hänen entinen ennätyksensä, tehty Singaporessa lokakuun 11.

Toinen ennätys syntyi naisten 4x220 jaardin aitajuoksussa. Siinä Marion Hoffman, Jenny Lamy Raelene Boyle ja Pam Kilborn juoksivat ajan 1.35.8. Edellinen ennätys 1.36.0 oli jo 11 vuoden ikäinen ja itäsaksalaisen joukkueen tekemä.

Neiti Kilborn saavutti vielä 100 m:n aitajuoksussa tuloksen 13.3 mutta tällöin oli tuuli apuna.

URHEILUPAKINAA

Tämän lehden lukijat tietävät jo "rannasta rantaan" niistä suurista urheiluveteraanien juhlista, jotka ovat Wanupin haalilla kuluvan kuun 23 pnä, eli sunnuntaina, alkaen kello 1 ip. Niistä puhutaan kaikkialla.

Kangassalo mainitsi, että tähän tilaisuuteen pitäisi välttämättä saada mukaan ne hiihtosankarit, jotka nälkä-Bennettin aikana lähtivät läpi erämaitten tuntematonta reittiä myöten hiihtokilpailuihin Pohjois-Ontarion Porcupineen ja Timminsiin. Se herätti aikanaan tavatonta huomiota ja herättää vieläkin. Jehun hiihtäjäthän tekivät tämän matkan kahdesti ja Pohjolan pojat tännepäin yhdesti, vaikka eivät aivan samaa pitkää reittiä.

Sudburyn Tii-Viissä puhui tästä joku aika sitten kuuluttaja Beaudry, vaikka hiukan epäilleen mutta rupesi uskomaan ja ihmettelemään kun matkaan osallistunut hiihtäjä vei nähtäväksi matkalta otettuja kuvia ja sanoi olevansa yksi matkassa olleista Näistä Jehun kahden joukkueen miehistä ovat vielä hengissä kaikki muut paitsi Kalle Saari on poistunut joukostamme, jota myöskin ihmeellisten hiihtosaavutustensa vuoksi sanottiin lempinimellä Kalle-Väsymätön. Me kunnioitamme urheilussa voimaa ja nopeutta, sillä ne ovat ne pääominaisuudet mitä urheilija kehittää harjoituksen kautta ja kun saavuttaa ne pärjää myöskin kilpailussa.

KalleVäsymättömällä korkeasta iästään huolimatta oli nämä ominaisuudet jota todistaa se, että hän voitti Liiton hiihtomestaruuden pikamatkalla 10 kilometrillä vaikka silloin oli mukana parhaimmistomme. Tällaisten miesten matkaa läpi erämaitten ja muita hyviä saavutuksia hiihtoladulla täytyy pitää mestaruuden arvoisena saavutuksena vaikka eivät olisi tilaisuudessa mestaruudesta hiihtämään, monet olivatkin mestareita) sillä verrattomasti enemmän, eli ainakin yhtä paljon tarvitaan kuntoa suorittamaan näin pitkä matka erämaassa ja umpilumessa kun hyvällä hiihtoladulla mestaruuskilpailussa eli kesällä jossakin juoksussa, hypyssä, kuula, kiekkoringissä tai keihäässä.

En tällä millään muotoa halua enkä pysty aliarvioimaan enkä halveksimaan muiden mestarien saavutuksia vaan annan niille kuuluvan kunnian ja arvon. Siksi toivonkin, että nämä mainehikkaan hiihtomatkan läpi erämaitten suorittaneet sen aikaiset hiihtosankarimme kaikki saapuisivat tähän meidän juhlaamme juhlimaan meidän kanssamme ja muistelemaan ei ainoastaan tätä hiihtoa vaan monia monia muita hiihtokamppailuja kovissa latutaisteluissa, joita on paljon. Samoin kesäurheilijat juoksijat ja kaikki muut miehet ja naiset. Urheilumme mahtavat loistoajat ovat menneet ja tuskin sellaisina enää meille suomalaisille siirtolaisille palaavat. Nykyistä nuorisoa ei enää saada niin innokkaasti hiihtoladulle kuin saatiin ennen ja siihen on syynä lukemattomat yhteiskunnalliset tekijät joiden pohdintaan ei nyt ole aikaa eikä tilaisuutta tässä pakinassa, ja pohtikoon viisaammat aivot jos ratkaisun löytävät ja parannuksen lamaannukseen. Meillä on urheilussa niin kuin valtakuntien kohtaloissakin nousu ja laskukautensa ja ne ovat kiertämättömiä, siitä kuitenkin meillä on hauskat ja hyvät muistot, että olemme aikanamme olleet mukana ja nyt saamme niitä muistella ja sitä varten menemme Wanupiin tämän kuun 23 pnä klo 1 päivällä, että saadaan tarinoida entisten urheilutoverien kanssa joiden kanssa on vuodatettu paljon aikaa harjoituksissa ja kilpailuissa. Toivomme, että kaikki ne Pohjoisen pojat jotka hiihtivät läpi erämaan tännepäin tulisivat nyt Wanupiin meidän juhlaamme. Tulkaa kaikki Wanupiin marraskuun 23 pnä klo 1 iltapäivällä.

— Tekonimus.

S.C.A. Urheiluliitto virkailijoiden osoitteet:

Puheenjohtaja: Ake Hunnakko
90 Neville Park Blvd.,
Puh. 691-6195
Toronto 260 Ontario

Sihteeri: Paavo Vaurio
49 Hiawatha Rd., Toronto 255 Ont.
Puhelin 466-8815

Rahastonhoitaja: Lauri Penttinen
226 McKee Ave., Willowdale, Ont.
Puhelin 221-8076

CSJ:n OSASTOJEN KOKOUKSET

CSJ:n Toronton osaston varsinainen kuukausikokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina klo 8 illalla Donhaalilla.

CSJ:n Sudburyn osaston kokoukset pidetään kerran kuukaudessa johtokunnan kutsusta. Johtokunta kokoontuu useammin asian vaatiessa puheenjohtajan kutsusta. Kirjeenvaihto: Box 354, Sudbury, Ont.

CSJ:n Beaver Laken osaston kuukausikokous pidetään joka kuukauden toisena sunnuntaina klo 1 päivällä osaston haalilla. Kirjeenvaihtajan osoite: N. Piispanen, R. R. 1, Worthington, Ont.

CSJ:n Vancouverin osaston kuukausikokoukset pidetään Clinton-haalilla joka kuukauden toisena sunnuntaina kello 2 ip. Kirjeenvaihtajan sihteerille: A. Henderson, 2605 East Pender St., Vancouver 6, B.C.

CSJ:n Sault Ste. Marien osaston sääntömääräinen kokous pidetään kuukauden toisena sunnuntaina kello 8 illalla omalla talolla, 321 John Street.

CSJ:n Port Arthurin osaston kuukausikokoukset pidetään jokakuukauden ensimmäisenä tiistaina, alkaen klo 7.30 illalla. Kirjeenvaihto: Box 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

Tunnetteko maiseman? Muutamat voivat ehkä vastata nopeastikin. Toisten täytyy mahdollisesti arvata. Mutta kaikesta huolimatta meistä tuntuu siltä, että maisema on teille kuvan välityksellä esittämisen arvoinen. Tämä kuva on otettu Ottawa-joen rannalta ja takaalalla näkyy parlamenttirakennukset, siis huoneistot, joissa päätetään Canadan tulevaisuutta koskevista asioista. Ei ole oikein rohkaisevan näköinen, vai mitä arvelette?

SALT-neuvottelut kestävät ehkä vuosia

Bonn. — Liberaaliselle Welt am Sonntag-lehdelle antamassaan haastattelussa Länsi-Saksan puolustusministeri Helmut Schmidt ennusti, että Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain väliset strategisten aseiden rajoittamiseen tähtäävät neuvottelut, jotka alkoivat maanantaina Helsingissä, kestävät kauan, mahdollisesti useita vuosia. Hän ennusti myös, että suunnitellusta Euroopan turvallisuuskonferenssista tulee pitkällinen.

Schmidt oli lisäksi sitä mieltä, että Länsi-Saksa saattaa päättää tämän vuoden loppuun mennessä ajankohdan, jolloin se allekirjoittaa ydinsulkusopimuksen.

Schmidt lisäsi, että ydinaseita olisi vähennettävä osana yleisestä aseidenriisunnasta.

USA kiisti ydinaselastin putoamisen V-mereen

Napoli. — Eräs Yhdysvaltain laivaston edustaja torjui viime viikolla Napolissa tiedot, joiden mukaan Välimereen pudonnut A-7 Corsair -hävittäjä olisi kantanut mukana minkäänlaisia pommeja.

Edustaja kertoi hävittäjän olleen harjoituslennolla onnettomuushetkellä. Hänen mukaansa koneen oli teknisesti mahdotonta kuljettaa mukanaan pommeja. Aiempien Napolissa kuultujen tietojen mukaan koneessa oli ollut ydinaseita sen pudotessa mereen Sisilian rannikolla.

KAIKKI EIVÄT PIDÄ APOLLO-OHJELMASTA

Washington. — Maailma pidätti hengitystään jännityksestä viime heinäkuussa ensimmäisten amerikkalaisten astronauttien laskeutuessa Kuun kamaralle, mutta Yhdysvaltain väestö ei ollut suinkaan yhtä innostunut Kuun valloitukseen kuin miljoonat muiden maiden tv-katsojat.

Vajaa kolme viikkoa Kuuhun laskeutumisen jälkeen julkaistun mielipidetutkimuksen mukaan 53 pros. amerikkalaisista oli miehitettyä Mars-lentoa vastaan. Ainoastaan 39 pros. kannatti ihmisen lähettämistä Marsiin. Ja kun presidentti Kennedy 1961 ilmoitti Yhdysvaltain lähettävän ihmisen Kuuhun kymmenen vuoden sisällä, vain joka kolmas amerikkalainen oli sitä mieltä, että miljardien dollareiden käyttäminen tähän tarkoitukseen olisi hyödyllistä.

Mielipidetutkimuksista käy ilmi, että Yhdysvaltain neekerit ovat avaruusohjelman ankarimpia vastustajia. Värillistä väestöä varmastikin kiusaa se, että vain harvat neekerit ovat välittömästi mukana avaruudentutkimuksessa. Kaikki tähänastiset astronautit ovat olleet valkoisia, ja pienehkö avaruustutkimukseen osallistuva värillisten ryhmä huolehtii yleensä vain toisarvoisista tehtävistä.

Tutkimusten mukaan Yhdysvaltain nuorempi polvi kannattaa avaruusohjelmaa voimakkaammin kuin 30-50-vuotiaiden ryhmä, josta yli puolet vastustaa kalliita avaruusmatkoja. Useat vastustajista ovat sitä mieltä, että varoja olisi ensisijaisesti käytettävä sosiaalisten olojen parantamiseen.

Myös kongressissa on esitetty vastaavanlaisia mielipiteitä. Vaikkakin vain harvat kongressin jäsenet ovat asettuneet avoimesti vastustamaan avaruusohjelmaa, muutamat ovat kuitenkin huomauttaneet, että osa kalliiseen avaruuskilpaan käytettävistä varoista olisi sijoitettava yhteiskunnallisiin kohteisiin.

Presidentti Kennedy pani aikoinaan alulle Yhdysvaltain laajan avaruusohjelman, kun taas hänen nuorempi veljensä Edward on useaan otteeseen huomauttanut kongressissa, että Yhdysvalloissakin esiintyy vielä kurjuutta ja nälänhätää. Kukaan ei ole vielä toistaiseksi vaatinut ohjelman kertakaikkista hylkäämistä, mutta suuri osa amerikkalaisista haluaa yhteiskunnallisten ongelmien asettamista etusijalle.

KUUKIVISTÄ LÖYTYI HARVINAISUUKSIA

Tokio. — Japanilaiset tiedemiehet ovat ilmoittaneet löytäneensä kahta harvinaista mineraalia — apatiittia ja troiliittia — kuunäytteistä, jotka Apollo-11 astronautit toivat mukanaan viime heinäkuussa tapahtuneelta kuumatkaltaan.

Kaksi tiedemiesryhmää tutkii Japanissa kuukivien koostumusta ja Kuun magnetismia osana kansainvälisestä yhteistyöohjelmasta, jonka puitteissa Yhdysvaltain ilmailu- ja avaruushallitus Nasa on jakanut kuunäytteitä yhdeksään maahan. Japanilaisten tiedemiesryhmien johtajat Tokion yliopiston geologi Ikuo Kushiro ja Tokion yliopiston geofyysikko Takeshi Nagata selostivat tutkimustensa tähänastisia tuloksia pitämässään lehdistötilaisuudessa. He sanoivat kuukivien muistuttavan Maassa esiintyvää basalttia. Niiden kemiallinen koostumus on kuitenkin erilainen kuin basaltin painovoimakentän erilaisuuden ja kuukivissä havaitun heikon jäännösmagnetismin vuoksi.

Tri Kushiro sanoi, ettei apatiittia ja troiliittia mainittu siinä noin tusinan mineraalin luettelossa, jonka Nasa on julkaissut kuukivien alustavien analyysien jälkeen. Hän sanoi puhtaan troiliitin olevan rautasulfida, jota on löydetty vain meteoriiteista ja jota ei esiinny sellaisenaan Maassa.

Tri Nagata, joka johtaa magnetismia tutkivaa ryhmää, sanoi olevansa yllättynyt magneettisuuden esiintymisestä kuunäytteissä. Nagata ja Kushiro sanoivat uskovansa tutkimustensa perusteella, että nämä kuukivet ovat muodostuneet laavasta noin 4.5 miljardia vuotta sitten ja että ne ovat nousseet Rauhallisuuden meren pintaan 20—160 miljoonaa vuotta sitten.

Nagata ja Kushiro sanoivat edelleen, että noin 80 prosenttia heidän tutkimustyöstään on tähän mennessä tehty.

Suomalainen kuukivien tutkija Birger Wiik ei vielä tahdo kertoa tutkimustensa tuloksista Hän sanoi, että tarkkoja tuloksia on jo olemassa, mutta niitä ei sopimuksen mukaan saa antaa julkisuuteen ennen tammikuun 5 päivää, jolloin kuukivientutkijat kokoontuvat Houstonin avaruuskeskukseen kertomaan tiedoistaan.

Järjestyneen opposition taru loppui Portugalissa

Lissabon. — Portugalin sisäministeriö muistutti viime viikolla maassa lokakuun 26:ntena pidettyjä parlamenttivaaleja varten muodostettuja poliittisia ryhmittymiä siitä, että ne ovat nyt lakanneet olemasta laillisesti ja niiden täytyy lopettaa kaikki poliittinen toiminta.

Ministeriön lyhyt tiedote murskasi opposition mahdolliset toiveet siitä, että sen olisi sallittu jatkaa olemassaoloaan järjestäytyneessä muodossa.

Pääoppositioryhmät — äärivasemmistolainen Comissio democratica aleitoral (CDE) ja sosialidemokraattinen Comissio eleitoral de unidade democratica (CEUD) — olivat tuoneet julki toivomuksen, että ne saisivat jatkaa olemassaoloaan. Asioihin perehtyneet huomioitsijat pitävät kuitenkin tällaista mahdollisuutta varsin epätodennäköisenä.

Hallitsevaa kansallisliitto-puoluetta lukuun ottamatta ovat kaikki poliittiset puolueet olleet kiellettyjä Portugalissa jo vuosikymmeniä.

11% USA:n autoista ei läpäise turvallisuuskoetta

Washington. — USAn kulkulaitosministeri tiedoitti tällä viikolla, että v. 1968—69 mallisissa autoissa suoritetut kokeet ovat osoittaneet, jotta 11.5 prosenttia tutkituista autoista ei läpäissyt turvallisuusvaatimuksia.

Fredericton. — Pääministeri Louis Robichaud ilmoitti tällä viikolla, että joulukuun 1. päivänä astuu voimaan uusi yleisön palveluksessa olevia työläisiä koskeva laki, mikä myöntää New Brunswickin noin 30,000 työläiselle kollektiiviset neuvotteluoikeudet ja oikeuden lakkoutua.

Älä välitä —
anna Heynon välittää
soita ROLF HEYNO
toimeen 483-8522
kotiin 488-4122
Desmond K.
Sweeny Realtor
485 Eglinton Ave. E.
Toronto 7 Ontario
Toronto Real Estate Boardin jäsen

Sissit uusi tekijä lähi-idässä

Alger. — Jugoslavia ja Algeria lupasivat viikko sitten sunnuntai-iltana antamassaan yhteisessä julkilausumassa työskennellä liittoutumattomien maiden uuden konferenssin koolle kutsumiseksi ja ilmaisivat solidaarisuutensa Vietnamin kansaa kohtaan "tämän sankarillisessa taistelussa Yhdysvaltain imperialistista aggressiota vastaan".

Julkilausumassa, joka annettiin Jugoslavian presidentin Titon nelipäiväisen Algerian-vierailun päätteeksi, tuomittiin myös Israelin "laajentumispolitiikka".

Siinä tehtiin kuitenkin selväksi, että Titon ja presidentti Boumediennen näkökannat lähiidän kriisin ratkaisemiseen tähtäävistä keinoista poikkeavat toisistaan. Jugoslavia tähdensi julkilausumassa kolmansien osapuolten merkitystä kriisin ratkaisemisessa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman mukaisesti. Jugoslavia huomautti myös, että se pitää palestiinalaisia sissejä uutena tärkeänä tekijänä lähiidässä.

Algeria puolestaan tähdensi, että lähi-idän kriisi on "alusmaaongelma", joka voidaan ratkaista vain taistelulla.

Pohjois-Vietnamin kanta:

USA:n "politiikan muutos" merkitsee sodan tehostamista

Hanoi. — Pohjois-Vietnamin ulkoministeriö on syyttänyt Yhdysvaltoja siitä, että se yrittää lisätä sotilaallista painostusta Etelä-Vietnamissa varmistaakseen itselleen vahvemmat asemat Pariisin rauhanneuvotteluissa.

Syytös esitettiin lausunnossa, jonka Pohjois-Vietnamin uutistoimisto välitti hiljattain. Lausunnossa kommentoitiin presidentti Nixonin puhetta, jossa Nixon torjui ajatuksen amerikkalaisten joukkojen pikaisesta ja täydellisestä poistumisesta ja puhui sodan "vietnamilaistamisesta".

"Politiikan muutos" taistelukentällä ja neuvottelupöydän ääressä merkitsee vain sodan tehostamista, yritystä pitää kiinni Etelä-Vietnamista ja estää Pariisin konferenssia pääsemästä oikeaan ratkaisuun Vietnamin ongelmassa, sanottiin lausunnossa. "Jokainen käsittää, ettei Nixon halua lopettaa sotaa, vaan käyttää vietnamilaisia taistelussa vietnamilaisia vastaan amerikaklaisten sodanlietsojien etujen edistämiseksi." Lausunnossa sanottiin Nixonin puhetta "sotapuheeksi" ja presidentin rauhansuunnitelma on jouni sodan pitkittämiseksi.

Nixonin puhe oli jälleen kerran osoitus Yhdysvaltain hallituksen taipumattomasta ja petollisesta asenteesta, sanoi Etelä-Vietnamin väliaikaisen vallankumoushallituksen valtuuskunnan johtaja Nguyen Thi Binh Pariisin neuvotteluissa.

USA:n "vietnamilaistamispolitiikan" todellisena tarkoituksena ei ole sodan lopettaminen vaan sen jatkaminen toisessa muodossa, totesi Pariisin neuvotteluissa pitämässään puheessa Vietnamin demokraattisen tasavallan valtuuskunnan johtaja Xuan Thuy.

USAn armeijassakin "kaappareita"

Saigon. — Amerikkalainen laskuvarjosotilas yritti pakottaa viikonlopulla armeijan helikopterin lentämään Saigoniin, mutta yksi helikopterin ohjaajista onnistui ampumaan ja haavoittamaan "kaapparisotilasta", ilmoitti eräs USA:n armeijan puhemies.

Haavoittunut sotilas ilmoitetaan vangitun helikopterin tehdessä välilaskun polttoainevaraston täydentämistä varten.

Neuvostoliiton ja Sudanin yhteistyö laajenee

Moskova. — Moskovassa allekirjoitettiin äsken Neuvostoliiton ja Sudanin välillä sopimus kauppasuhteiden laajentamisesta. Allekirjoitukset suorittivat pääministeri Aleksei Kosygin ja Sudanin vallankumousneuvoston puheenjohtaja Jafaar Mohammed El Noumeiri.

Maitten välillä allekirjoitettiin myös sopimus tieteellisestä ja kulttuurivaihdoista vuosiksi 1970—1971.

Myöhemmin NKP:n pääsihteeri Leonid Brezhnev otti vastaan El Noumeirin. Leonid Brezhnev toivotti Sudanin kansalle onnea sen valitsemalla sosialismin tiellä sekä yhteistyötä muiden arabimaiden kanssa.

Molemmat osapuolet ilmaisivat toivovansa Neuvostoliiton ja Sudanin välisen ystävyyden ja kaikinpuolisen yhteistyön kehittämisestä rauhan, kansallisen riippumattomuuden ja kansojen sosiaalisen edistyksen nimissä.

Yhtiö maksaa $7.2 milj. saastutuksesta

Lontoo. — Maaliskuussa 1967 haaksirikkoutuneen säiliöalus Torrey Canyonin amerikkalaiset omistajat maksoivat tällä viikolla Ranskan ja Englannin hallituksille $7,200,000 vahingonkorvauksia kun 35 miljoonaa gallonaa öljyä pääsi virtaamaan mereen ja saastutti molempien maiden rannikkoja. Tätä saastutuksesta johtunutta korvausta sanotaan merenkulun historian kaikkein suurimmaksi.

Hearstin kuulumisia

Hearst. — Talvi alkoi näytellä täällä tapojaan ja lunta satoi oikein runsaasti. Niin alkoi lapiotyöt ja niitä tulee riittämään.

Niinpä sitä sitten ohitettiin se "pahantekoilta" ja lapset kulkivat pusseineen ovelta ovelle. Kyllä näille hearstiläisille täytyy antaa kiitos, sillä ei täällä kukaan ollut niin sydämetön, että olisi pistänyt omenoihin tai karamelleihin neuloja ja partakoneen teriä, kuten on ilmoitettu tehdyn muutamilla muilla paikkakunnilla. On ikävää, kun jotkut henkilöt voivat olla niin kovin ajattelemattomia ja raakoja.

Jouluvalmistelut täällä näyttää olevan kovassa käynnissä. Kaupat ovat kukkuroillaan kaikenlaisia helistimiä ja helyjä. Hinnat myös näyttävät kohonneen jatkuvasti.

Metsätyöt ovat täällä jonkin verran käynnissä, sillä onhan täällä kolme isonlaista sahalaitosta, joissa valmistetaan kaikenlaisia rakennustarpeita.

Vaneeritehdas on myös täydessä käynnissä ja siellä työskentelee useita satoja henkilöitä.

Ei tätä Hearstia voi kehua sanoa miksikään "nurkkakyläksi", sillä kovasti ovat nousseet maiden ja talojen hinnat, oikein tuhansilla dollareilla. Veronmaksajat tietenkin joutuvat tästä kärsimään.

Sähkön ja kaasun hinnat ovat sentään kokolailla kohtuulliset, mutta vesi on kallista, sillä alhaisin kuukauden vesilasku on viisi dollaria.

Hiljaista on tämän seudun suomalaisten elämä, sillä eihän meille ole täällä minkäänlaisia huvin ja toiminnan puolta. Kiitettävä seikka on se kun saamme luotettavasti odottaa suomenkielisiä lehtiämme, joista englanninkieltä taitamattomat voivat lukea maailman uutisia. Toivottavaa olisi, että lehtiemme tilaajamäärä saataisiin nousemaan. Suomenkielinen lehti olisi hyvä joululahja ystävillemme. — Aune.

Joulu- ja uuden vuoden tervehdyksenne

VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN

LÄNNEN NUMERO JOULUKUUN 11 PNÄ
ITÄ-CANADAN NUMERO JOULUK. 16 PNÄ

Teillä on mainio tilaisuus VAPAUDEN JOULUNUMEROJEN PALSTOILLA toivottaa HAUSKAA JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA ystävillenne ja tuttavillenne Canadassa. Tavallisten tervehdysten hinnat vaihtelevat 50 sentistä dollariin

KERÄÄJÄN NIMI ....

PAIKKAKUNTA ....

KIRJOITTAKAA NIMENNE HYVIN SELVASTI

NIMI	$	¢

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

HALUTAAN

VANHEMPI NAINEN maalle, lapsenpiiaksi koulukäisille lapsille, myös valmistettava illallinen, oma huone. Palkasta ja yksityiskohdista lähemmin: Jenny Jylhä, 350 Anthony St., Sudbury, Puhelin 673-2349.

VUOKRATTAVANA

ANNOSRUOKALA ammattitaitoiselle, hyvä sisääntulo, kohtuullinen vuokra. Lähemmin: Puhelin 693-2723.

Putkitus-, lämmitys-, pelti ja ilmanvaihtotöiden expertit
NELSON Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
Puh. 673-4273 ja 674-7115
100 Maki Ave. Sudbury

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia — Kiinteimistöjä
Kiinteimistölainoja
PUHELIN 675-7585
72 Cedar Street Sudbury

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. 674-6074
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ
"A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

Johnny's Bar
Hyvää kahvia, maukkaita voileipiä, ateria ja "Fish & Chips"
ULOSVIETAVIA TILAUKSIA
82 Elm St. W. Puh. 674-0012

4 11. 18. 25.

SUDBURY FOOTWEAR & MAKI CO-OP SHOE REPAIR
Ensiluokkainen kenkien korjaamo
NOPEA PALVELU
BILL GRODECK, omist.
119 Cedar Street Sudbury

KESTOKIHAROIDEN KESKUS
Ensiluokkainen palvelus
Balmoral Kampaamo
SIGRID KETOLA, omistaja
11 Cedar St. Puh. 673-1590
Rautatien vieressä Sudbury

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

MUISTILISTA

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish-haalilla keskiviikkoisin kello 7.30 illalla.

Alerts-Visan kokous Finnish-haalilla torstaina, marraskuun 20 pnä kello 8 illalla.

Finnish haalin kirjasto avoinna keskiviikkoisin kello 7-8 illalla.

Näyttämön kabaretti - tanssit Finnish-haalilla lauantaina t.k. 22 pnä kello 8—12 yöllä. Leo Niemen yhtye soittaa. Tervetuloa.

Veteraanien juhla Wanupin haalilla sunnuntaina tk. 23 pnä alkaen kello 1 ip. Kaikki tervetulleita.

Uudenvuoden kabaretti tanssiaiset Finnish-haalilla alkaen joulukuun 31 pvn iltana ja kestäen tammikuun 1 pvn aamutunneille. Leo Niemen Cumbo soittaa.

Veteraanit tulevat Wanupiin 23 pnä

Kaikki tiet johtavat Wanupiin marraskuun 23 päivänä kello 1 ip., koska siellä tullaan kunnioittamaan niitä urheiluveteraaneja, jotka aloittivat liiton sekä seurojemme urheilu-toiminnan. Emme tule kunnioittamaan ainoastaan miestä, vaan naista hänen rinnallaan, ehkä omaa vaimoa, jonka hän kohtasi urheilukentällä tai hiihtoladulla.

On tilattu kaunis ilma siksi päiväksi ja ohjelma tulee olemaan vertaansa vailla. Uusi polvi on astunut vanhojen rinnalle. Beaver Lakelta saapuvat parhaat voimat, (olisikohan syytä ottaa haalinne mukaan?) ja Sudburysta, niin kuin suomalaiset tapaavat sanoa, tullaan suurella voimalla ja Visalaiset ovat sanomattakin paikan päällä. Tervetuloa.

Muistutus

Ettei vain keneltäkään unohtuisi ne riemukkaat kabarettitanssit. Suomalaiset näyttelijät ovat jo ennestään tunnettuja kabarettien hyvinä järjestäjinä. Sisäänpääsy vain $2.00. Soittaa Leo Niemen mainio yhtye. Syötävää ja hyvää sellaista onkin sekä myös virvokkeita. Siellä tavataan. — Euralainen.

Näytelmäseuralla oli onnistunut bingoilta

CSJ:n Sudburyn osaston Näytelmäseuralla oli erittäin onnistunut bingotilaisuus marraskuun 13 pnä. Bingon pelaajia oli saapunut runsaslukuisesti ja voittojen valikoima oli monipuolinen. Voittoja olivat lahjoittaneet monet liikkeet ja yksityiset.

Sydämellisesti kiitämme arvokkaista voitoista seuraavia liikkeitä: Kari Pharmacy, Kangas Men's Wear, Plaza 69 Drugs, Leppa's Dressmaking, Alavo Steam Bath, I. G. A. Store (Four Corners), Gulf Service Station Plaza 69 sekä lukuisia yksityisiä lahjoittajia. Kiitos bingon pelaajille hyvästä kannatuksesta.

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture
LIMITED
KARL A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

POLTTOÖLJYÄ
Voitte ostaa lämmitysöljynne vähittäismaksulla. Automaattinen öljypalvelumme takaa, että öljysäiliössänne on aina öljyä.
NYT VAPAA POLTTIMOIDEN HUOLTO
Lämmityslaitteiden adustajat ja ylöspanijat
DAVEY FUELS SUDBURY LIMITED
Puhelin 566-3631
2091 LASALLE BOULEVARD SUDBURY

VAIVAAKO TEITÄ
Korkea verenpaine, reuma sairaudet, käsien jäykkyys, pitkäaikainen päänsärky, unettomuus? Kokeilkaa tieteellisesti tutkittua MAGNEETTIRENGASTA. Se auttaa.
Lääketiede on suorittanut perusteellisia tutkimuksia Japanissa, Englannissa, Amerikassa, Neuvostoliitossa ja muissa maissa. Tilatkaa jo tänään, yksilkäästi muotoiltu, tieteellisesti tutkittu kullan värinen magneetti rengas. Naisille ja miehille — pieni, keskikoko ja suuri, Hinta vain $10.95 kpl. Ontarion asukkaat lisätkää 5% myyntivero — 55 senttiä.
Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing Company Ltd.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

SUDBURYN UUTISIA

"PARINAPOJAT" SAAVAT TUOMIOT

Kingswayn eräällä huoltoasemalla marraskuun 3 päivänä 1968 sattuneen ampumistapauksen johdosta havaittiin viime viikon lopulla luvattoman aseen kantoon syylliseksi kuusi moottoripyöräklubin jäsentä. Tuomari William Dupont kuvasi tapausta "sakkisodaksi".

Syyllisiksi havaittiin 20-vuotias Kalevi Nätti ja 25-vuotias Walter Saitti Sudburysta, 34-vuotias Alvin Armstrong St. Charlesista, 20-vuotias Theodore Mroszkowski sekä 24-vuotias Sylvester Mroszkowski Sudburysta ja 24-vuotias Paul Darmanin, Kitcheneristä.

Tuomari Dupont määräsi viisi syytetyistä pidettäväksi vankeudessa joulukuun 1 päivään asti, jolloin langetetaan tuomiot. Theodore Mroszkowskin hän salli jäädä vapaaksi $3,000 takausta vastaan koska hän menetti tapauksessa oikean jalkansa ja opiskelee yliopistossa.

LAPSEN SANOTAAN VOIVAN PAREMMIN

Melkein kaksi kuukautta sitten tapahtuneessa auto-onnettomuudessa loukkaantuneen 2-vuotiaan Susan Rasin ilmoitetaan olevan nyt tyydyttävässä tilassa Sudburyn Memorial sairaalassa. Hän sai vakavia kallovammoja samassa onnettomuudessa, joka vaati mrs Eila Rasin hengen.

Susan Rasi oli onnettomuuden jälkeiset kolme viikkoa tajuttomassa tilassa. Tytön isä on Paul Rasi.

KUOLEMANAJO NO. 17 MAANTIELLÄ

Lauantai-iltana lähellä Markstaytä (n. 20 mailia Sudburysta itään) no. 17 maantiellä tapahtunut kahden auton yhteentörmäys vaati kolmen ihmisen hengen ja aiheutti vakavia vammoja kolmelle muulle henkilölle.

Onnettomuudessa saivat surmansa 21-vuotias Raymond Rivard, 19-vuotias Diane Laferriere ja 17-vuotias Daniel Neilson. Kaksi loukkaantuneista on vakavassa tilassa sairaalassa ja kolmannen ilmoitetaan olevan tyydyttävässä tilassa.

Onnettomuus on edelleen tutkimusten alaisuudessa ja sunnuntaina suoritettiin ruumiinavaukset, mutta niiden tuloksista ei ole tiedotettu.

SAIRAALAN RAKENNUSTYÖT ALOITETTIIN

Maanantaiaamuna aloitettiin puhdistustyöt noin $16,000,000 maksavalla Laurentian sairaalan rakennustyömaalla. Kuluvan talven aikana sanotaan suoritettavan suurimmalta osalta perustustöiden valmistelua ja varsinaisten perustusten rakentamisen ilmoitetaan alkavan ensi keväänä.

Laurentian sairaala rakennetaan nykyisen St. Josephsin sairaalan tilalle ja rakennustöiden ensimmäisen vaiheen (raivaustyön) urakan sai Pioneer rakennusyhtiö.

Sairaala tulee sijaitsemaan Ramsey järven eteläpuolella Laurentian yliopistolle johtavan tien ja Walford kadun välisellä maaosuudella.

Charles Sillanpää kuoli sunnuntaina

Sudburyn seudulla 31 vuotta asunut hyvin tunnettu kansalaisemme Charles Nikolai Sillanpää, 238 Alerts kadulta, kuoli Sudburyn Memorial sairaalassa sunnuntaina, marraskuun 16 päivänä pitkäaikaisen sairauden murtamana. Hän oli kuollessaan 63 vuoden ikäinen.

Sillanpää oli syntynyt Tampereella, Suomessa, mistä hän muutti Canadaan vuonna 1927 asettuen ensiksi Port Arthurin alueelle. Myöhemmin hän työskenteli rakennusmiehenä eri yhtiöille Prescottin, Kingstonin ja Montrealin alueilla. Vuonna 1933 hän solmi avioliiton Montrealissa Siiri Ojasen kanssa. Sudburyssa hän työskenteli viimeiset 10 vuotta Foundation-yhtiön palveluksessa ja jäi sairauden vuoksi pois työstä vuonna 1968. Ammatiltaan Sillanpää oli kirvesmies. Hän oli myös Canadan Suomalaisen Järjestön jäsen ja Vapauden vakituinen tilaaja.

Lähinnä suremaan jäi hänen vaimonsa Siiri ja yksi tytär, Helen, Long Lakelta sekä yksi veli, Reino Suomessa.

Hautaus tapahtuu Lougheedin kappelista Park Lawn hautausmaahan keskiviikkona, marraskuun 19 päivänä kello 3 iltapäivällä. Siunauksen suorittaa pastori William A. Sumner.

Kuorolaiset kiittävät

Lausumme kauniit kiitokset kaikille raha- ja ruokatarpeiden lahjoittajille ja runsaalle ruokailijain joukolle, jotka auttoivat meitä laatikkopäivällisemme onnistumisessa.

Erikoinen kiitos Skandinavian Foods-kaupalle tekemästään lahjoituksesta. Kiitos kaikille.

Sävel-kuoron päivälliskomitea.

Seuraava kuoron järjestämä tilaisuus on bingo, marraskuun 27 p. Alkaa tavalliseen aikaan. — S.

"Eskon puumerkki": Kiitos kuorolaisille todella maukkaasta, monipuolisesta ja miellyttävästä ateriasta. — Ruokavieras.

SAIRASLISTALLA

Vera Lindholm, Sudburysta, on sääriluun murtuman vuoksi Memorial sairaalassa no. 319 huoneessa. Hän voi ottaa vastaan vieraita. Samassa sairaalassa (alakerrassa) on edelleen vuosikausia halvauksen johdosta sairastanut Väinö Lindholm.

Tilatkaa Vapaus

Elizabeth Kopsala kuoli maanantaina

Pitkän aikaa Sudburyn seudulla asunut Elizabeth Kopsala (os. Hukari), 100 Hemlock-kadulta, Levackista, kuoli tyttärensä kodissa maanantaiaamuna, marraskuun 17 pnä lyhyen sairauden murtamana. Hän oli kuollessaan 81 vuoden ikäinen.

Mrs Kopsala oli syntynyt Suomessa ja asui Sudburyssa viime toistakymmentä vuotta, asui sitten Levackissa, jolloin hän muutti asumaan tyttärensä luokse Levackiin. Hänen aviomiehensä Karl Kopsala kuoli lokakuun 7 päivänä 1951.

Lähinnä suremaan jäi kaksi tytärtä, mrs Paul (Laura) Lambert, Detroit, Michigan ja mrs. Wallie (Sarah) Kellett, Levackissa; kahdeksan lastenlasta ja kahdeksan lastenlastenlasta.

Hautaus tapahtuu Lougheedin hautaustoimistosta keskiviikkona, marraskuun 19 päivänä kello 11 aamulla. Hautauspalveluksen sekä kappelissa, että Park Lawn hautausmaalla, suorittaa pastori William A. Sumner.

Hilda Niemelä kuoli lauantaina

Sudburyn seudulla pitkän aikaa asunut Hilda Niemelä (os. Töykkälä) kuoli Sudburyn Memorial sairaalassa lauantaina marraskuun 15 päivänä lyhyen sairauden murtamana. Hän oli kuollessaan 74 vuoden ikäinen.

Mrs Niemelä oli syntynyt Suomessa, Turun ja Porin läänissä, Pöytyällä. Viimeiset 19 vuotta hän asui Waters-kunnassa ja sitä ennen Copper Cliffissä.

Lähinnä suremaan jäi hänen aviomiehensä John Niemelä, RR 1 Waters-kunnassa ja yksi poika, Karl Sudburyssa sekä kolme pojanlasta sekä kaksi pojanlastenlasta ja yksi sisko Suomessa.

Hautaus tapahtui Lougheedin kappelista tänään (tiistaina) kello 1 iltapäivällä Park Lawn hautausmaahan. Hautauspalveluksen suoritti pastori Wm. A. Sumner.

KUOLLUT

Elizabeth Kopsala

kuoli tyttärensä kotona Levackissa maanantaiaamuna, marraskuun 17 pnä 1969, ollen 81 vuoden ikäinen. Edesmenneen Karl Kopsalan (kuoli lokak. 7 pnä 1951) rakas vaimo.

Suremaan lähinnä jäi kaksi tytärtä, mrs. Paul (Laura) Lambert, Detroit, Michigan ja mrs. Wallie (Sarah) Kellett, Levackissa; kahdeksan lastenlasta ja kahdeksan lastenlastenlasta.

Vainaja lepää Lougheedin hautaustoimistossa, 252 Regent St. S., Hazelin kulmassa. Hautajaiset toimitetaan toimiston kappelista keskiviikkona, kello 11 aamupäivällä Park Lawn hautausmaahan.

KUOLLUT

Charles Nikolai Sillanpää

kuoli Sudbury Memorial-sairaalassa, sunnuntai-iltana, marraskuun 16 pnä 1969, ollen 63 vuoden ikäinen.

Suremaan lähinnä jäi vaimonsa Siiri (Ojanen) Sillanpää; tyttärensä Helen, Long Lake, sekä veli, Reino, Suomessa.

Vainaja lepää Lougheedin hautaustoimistossa, 252 Regent St. S., Hazelin kulmassa. Hautajaiset toimitetaan toimiston kappelista keskiviikkona, kello 3 ip. Park Lawn hautausmaahan.

KUOLLUT

Hilda Niemelä (Niemi)

(os. TÖYKKÄLÄ)

kuoli Sudbury Memorial-sairaalassa, lauantai-iltana, marraskuun 15 pnä 1969, ollen 74 vuoden ikäinen.

Lähinnä suremaan jäi miehensä John Niemelä, Waters kunnassa; yksi poika Karl, Sudburyssa; kolme lastenlasta ja kaksi lastenlastenlasta; yksi sisko Suomessa.

Vainaja lepää Lougheedin hautaustoimistossa, 252 Regent St. S., Hazelin kulmassa. Hautajaiset toimitetaan toimiston kappelista tiistaina, marraskuun 18 pnä, klo 1 ip. Park Lawn hautausmaahan.

Munapuuro lähtee vierailumatkoille

Wanupin haalilla tk. 2 pnä hyvällä menestyksellä esitetty näytelmä, Munapuuro, on päätetty viedä Sault Ste. Marien, Sudburyn ja luultavasti myös Toronton näyttämöille hauskuuttamaan kansalaisiamme.

Suuren näytelmän esityskuntoon saamisessa on aina suuri työ ja Canadan syntyiset näyttelijämme joutuvat kielivaikeutensa vuoksi ponnistelemaan erikoisen sisukkaasti. He suoriutuivat kuitenkin pitkistä ja vaativista rooleistaan erinomaisesti ja siksi tämä, oikein railakkaan hauska huvinäytelmä esitetään Steelton haalilla Sault Ste. Mariessa sunnuntaina joulukuun 7 pnä alkaen kello 1 ip. Toivomme, että sikäläiset kansalaisemme saapuvat suurella joukolla seuraamaan Wanubin nuorten näyttelijäin esitystä.

Seuraava esitys tapahtuu Sudburyn Finnish-haalilla joulukuun 14 pnä kello 1 ip.

Molempiin tilaisuuksiin on sisäänpääsy $1.25. Tervetuloa.

USAn pommikoneet P-Korean yllä

Hongkong. — Pohjois-Korea syytti äskettäin Yhdysvaltoja vetypommeja kuljettavien B-52-pommikoneiden lähettämisestä partiolennolle Pohjois-Korean alueen yläpuolelle.

Pohjois-Korean kommunistipuolueen virallisessa äänenkannattajassa olleessa kirjoituksessa sanotaan, että nämä Okinawalta toimivat koneet tekevät samanlaisia lentoja myös muiden sosialististen maiden yläpuolella. Lehti, Rodong Shinmoon, ei nimennyt näitä maita.

New York. — Neuvostoliiton, Ukrainan, Valko-Venäjän, Bulgarian, Unkarin, Puolan, Tshekkoslovakian, Romanian, Mongolian, Kuuban, Sudanin, Syyrian, Algerian, Etelä-Jemenin, Jordanian, Kambodshan, Brazzavillen Kongon ja Malin edustajat ovat lähettäneet YK:n yleiskokouksen puheenjohtajalle kirjeen, jossa yleiskokousta kehotetaan luopumaan Korean yhdistymiskysymyksen käsittelystä.

Kirjelmässä todetaan, että jo 20 vuotta jatkunut hedelmätön Korean kysymyksen käsittely ei ole ainoastaan vaikeuttanut tämän kysymyksen ratkaisemista ja luonut uusia esteitä Korean yhdistymisen tielle, vaan se on myös jatkuvasti heikentänyt YKn arvovaltaa, sillä YKn peruskirjan mukaisesti ei järjestön pidä puuttua valtioiden sisäisiin asioihin

Kirjeessä tuomitaan YKn Korean kansandemokraattista tasavaltaa syrjivä päätös ja todetaan että YK:lla ei ole tarpeellista auktoriteettia Korean kysymyksen käsittelemiseksi, koska Yhdysvaltojen ja muiden Etelä-Koreaa miehittävien maiden joukot käyttävät YKn lippua peittämään provokaatiotoimensa Korean kansandemokraattista tasavaltaa vastaan. Kirjelmässä todetaan edelleen, että Korean kysymyksen käsittelystä luopuminen ja Korean kansan itsemääräämisoikeuden tunnustaminen edistäisivät rauhan ja turvallisuuden asiaa sekä parantaisivat Korean ongelman ratkaisumahdollisuuksia.

Joulupukkiparaatikin vaarallinen Montrealissa

Montreal. — The T. Eaton-yhtiö ilmoitti viikonlopulla, että se on peruuttanut joulukuun 22 päiväksi aikomansa Montrealin joulupukin paraatin.

Kaupungin virkailijat sanoivat aikaisemmin viime viikolla, ettei kaupungin uusi sivulaki, joka kieltää kaikki kokoontumiset, marssit ja mielenosoitukset, koske joulupukin paraatia eikä marraskuun 29 päiväksi suunniteltua Grey Cup paraatia.

Eräs Eaton-yhtiön virkailija sanoi, että pysyäkseen uuden sivulain puitteissa "Eaton jättää joulupukin paraatin järjestämättä vuonna 1969." Eaton on järjestänyt näitä joulupukin paraateja vuodesta 1926 lähtien.

Poliisien sanottiin ottaneen yhteyden Eatonin virkailijoihin.

Uusnatsien kokous kiellettiin L-Saksassa

Saarbruecken, Länsi-Saksa. — Adolf von Thaddenin johtamalta uusnatsipuolueelta evättiin täällä viikonlopulla puolueen konferenssin pito yleisen turvallisuuden vuoksi.

Saarlandin osavaltion virkailijat ilmoittivat konferenssin pannaan julistamisesta viime hetkessä kun muutamien edustajien ilmoitettiin jo saapuneen noin 700 edustajan käsittäväksi suunniteltuun konferenssiin.

USA:n ja Canadan paikka turvallisuuskonferenssissa

Varsova. — Puolan kommunistipuolueen äänenkannattaja Trybuna Ludu tähdensi jälleen kerran, ettei Yhdysvaltain ja Canadan pidä jäädä Euroopan turvallisuuskonferenssin ulkopuolelle.

Lehden ulkopoliittinen kommentoija Karol Malcuzynski kiisti jyrkästi Yhdysvaltain Naton neuvoston istunnossa Brysselissä esittämän väitteen ja vakuutti, ettei kukaan ole puhunut Yhdysvaltain ja Canadan kohdalla huomioijaasemasta tai "myöhään kutsutusta vieraasta".

— Kukaan ei ole vastustanut näiden molempien valtioiden osanottoa, vaan Suomen ulkoministeri Ahti Karjalainen on Trybuna Ludun haastattelussa jo viime toukokuussa vahvistanut, että Suomi lähetti turvallisuuskonferenssia koskevan muistionsa myös Yhdysvalloille ja Canadalle, lehti kirjoittaa.

Bonn ottaa pian yhteyttä Neuvostoliittoon

Bonn. — Länsi-Saksa ja Neuvostoliitto aloittavat ilmeisesti lähiaikoina neuvottelut voimakeinojen käytön kieltämisestä sekä muista aiheista.

Länsi-Saksan ulkoministeri Walter Scheel ilmoitti viime viikolla Bonnissa pitämässään lehdistökonferenssissa, että liittohallitus aikoo "lähiaikoina" esittää Neuvostoliitolle ehdotuksen neuvottelujen aloittamisesta.

Scheel sanoi, ettei liittokansleri Willy Brandt tai hän itse tosin matkustaisi Neuvostoliiton pääkaupunkiin neuvottelujen avajaisvaiheeseen.

Ulkoministeri sanoi myös Bonnin hallituksen olevan kiinnostunut pikaisten neuvottelujen aloittamisesta Puolan kanssa. Lähitulevaisuudessa hallitus aikoo jättää Puolan kaupalliselle edustustolle ehdotuksen laajasta mielipiteiden vaihdosta.

Länsi-Saksan ja Neuvostoliiton välisissä neuvotteluissa kosketeltaisiin Scheelin mukaan myös ydinsulkusopimusta ja Euroopan turvallisuuskonferenssia.

Bonn maksaa tshekeille

Bonn. — Tshekkoslovakian kansalaiset, joille natsiaikana tehtiin keskitysleireissä "lääketieteellisiä ihmiskokeita" ja jotka näistä saivat pysyviä vammoja, saavat Länsi-Saksalta korvauksena 7.5 miljoonaa d-markkaa ilmoitettiin Bonnissa.

Länsi-Saksa on aiemmin tehnyt vastaavanlaisen sopimuksen Jugoslavian kanssa. Korvauksesta tshekkoslovakialaisille päätettiin nelipäiväisissä neuvotteluissa, joihin osallistui Bonniin saapunut tshekkiläinen valtuuskunta.

Natsiajan uhrit, jotka asuvat Itä-Euroopan maissa, eivät voi Länsi-Saksan nykyisen vahingonkorvauslain nojalla vaatia hyvitystä. Vuonna 1960 Bonnin hallitus oli kuitenkin ilmoittanut, että se on valmis yksittäistapauksissa maksamaan korvausta.

Arabimaiden rivit alkavat tiivistyä

Kairo. — Kairossa viime maanantaina tehty sopimus arabimaiden huippukokouksesta ensi kuussa Marokon pääkaupungissa Rabatissa on merkkinä siitä, että arabimaat tiivistävät rivejään yhteisessä taistelussaan Israelia vastaan.

Päätös tehtiin 13 arabimaan ulko- ja puolustusministereiden kokouksessa, jossa oli viiden päivän ajan neuvoteltu uusista Israelin vastaisista toimista. Kokouksesta oli poissa ainoastaan Tunisia. Egyptin presidentti Nasser ja Jordanian kuningas Hussein olivat jo aiemmin tänä vuonna yrittäneet saada aikaan huippukokouksen, mutta yritykset olivat kaatuneet Saudi-Arabian vastustukseen. Saudi-Arabia halusi arabimaiden varmistautuvan ennen tällaista huippukokousta, että YKn rauhanvälitystehtäviä olisi kokeiltava ensin. Näyttää nyt kuitenkin siltä, että Saudi-Arabian asenne on hieman muuttunut.

Kairon kokouksen päätöslauselmassa sanottiin, että Israelin tinkimättömyys oli vienyt pohjan tilanteen rauhanomaiselta ratkaisulta. Siinä syytettiin lisäksi Yhdysvaltoja israelilaisten tukemisesta. Yhdysvaltojen sanottiin auttaneen Israelia sekä aseellisesti että taloudellisesti ja asennoituneen vihamielisesti arabimaita vastaan sallimalla amerikkalaisten palvella Israelin armeijassa.

Päätöslauselmasta käy myös ilmi 20. joulukuuta alkavan kolmipäiväisen huippukokouksen päätarkoitus. Siinä sanottiin, että arabimaiden on nyt koottava rivinsä ja valmistauduttava väistämättömään taisteluun.

NL:n—USA:n alustavat neuvottelut y-asekilpailun rajoittamiseksi

(Jatkoa sivulta 1)

Nyt alkaneen konferenssin lyhennetty nimi on SALT (Strategic Arms Limitation Talks).

MIR (Multiple independently orientated re-entry vehicle) tarkoittaen yksityisesti ohjattavia monikärkisiä ohjuksia.

ICMB (Inter-Continental) — mannertenvälinen ohjus.

FOBS (Fractional orbital bambardment system) — sirpalepommitusjärjestelmä.

SLBM (Submarine) — sukellusvene.

IRBM — Keskimatkan ballistinen ohjus.

MRBM — (Medium range ballistic missile) — keskimatkan ballistinen ohjus.

SS-9 ICMB-ohjus mikä voi kuljettaa kolmesta viiteen tonniin painavaa kärkeä.

MINUTEMAN III — USAn ICBM mikä voi kuljettaa kolme kärkeä, joiden paino on kuitenkin pienempi kuin Neuvostoliiton.

SAM (Surface-to-air missile) — maasta ilmaan ammuttava ohjus.

ABM (Anti-ballistic missile) — eli ballististen ohjusten torjuntaohjus.

Kannattakaa liikkeitä jotka ilmoittavat Vapaudessa!

TÄMÄN VIIKON AIKANA
ilmestyy myyntiin
"TASKUKALENTERI 1970"
128 SIVUA HINTA $1.00 (Sisältyen vero)

SISÄLTÖLUETTELO:

Kalenteriosasto, käsittäen nimipäivät, merkkipäivät ja muistiinpanosivut
Medicare
Liittovaltio maksaa toisen puolen. Ontarioissa maan kallein medicare. Mitä medicare antaa ja mitä se ei anna. Vertailu muiden maakuntien medicareen.
Metristen mittojen vertailu
Työttömyysvakuutuksen ehdot ja edut
Työttömyysvakuutuksen anominen. Saantiehdot. Vakuutusmaksujen periminen. Työttömyysvakuutuksen etuisuudet. Työttömyysvakuutuksen eväys. Kausivakuutus. Tärkeätä.
Suomen edustus Canadassa
Suurlähetystö
Konsulit ja varakonsulit
Lämpömittarit
Lämpömittarien vertailu
Maailman suurimmat kaupungit
Canadan suurimmat kaupungit
Canadan juhlapäiviä
Ongelmana huumausaineiden väärinkäyttö
Sydämen toiminta

Hankkikaa itsellenne tämä käytännöllinen taskukirja "TASKUKALENTERI 1970". Siinä on paljon käytännöllistä ja hyödyllistä tietoa jokaiselle. Taskukalenterin tilauksista jotka käsittää 5 kpl. tai enemmän myönnetään 15% palkkio. Kirjakaupoille ja jälleenmyyjille erikoisalennus. Taskukalenteri on saatavana paikkakuntanne asiamiehiltä tai tilaamalla osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING COMPANY LTD.
P.O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO